

Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS Ekoreion Úhlava (pracovní verze)

Verze - Srpen 2014

Zpracovatel:
Ekoregion Úhlava, o.s.
Náměstí 122
340 22 Nýrsko

Obsah

1.	Konkrétní vymezení území a jeho základní popis, základní charakteristika	4
1.1.	Úvod	4
1.2.	Obyvatelstvo	5
1.2.1.	Obyvatelstvo – počet a hustota zalidnění	5
1.2.2.	Obyvatelstvo – věková struktura	10
1.2.3.	Obyvatelstvo - vzdělanostní struktura	12
1.3.	Infrastruktura	13
1.3.1.	Doprava, místní komunikace	13
1.3.2.	Veřejná prostranství	17
1.3.3.	Zázemí pro kulturní a sportovní činnost	18
1.3.4.	Inženýrské sítě	19
1.4.	Ekonomická činnost	21
1.4.1.	Zemědělství	21
1.4.2.	Další ekonomická činnost v regionu	22
1.4.3.	Nezaměstnanost	23
1.5.	Školství	24
1.6.	Sociální oblast	25
1.7.	Zdravotnictví	27
1.8.	Cestovní ruch a kulturní dědictví, přírodní bohatství	27
1.8.1.	Kulturní atraktivity regionu	27
1.8.2.	Přírodní atraktivity regionu	29
1.8.3.	Infrastruktura pro cestovní ruch	32
1.9.	Životní prostředí	36
1.9.1.	Ovzduší	36
1.9.2.	Voda	37
1.9.3.	Krajina	38
1.9.4.	Nakládání s odpady	38
1.9.5.	Environmentální výchova	39
2.	Analýza problémů, analýza potřeb	39
2.1.	celková SWOT analýza	39
2.2.	SWOT analýza rozvojových oblastí	42
2.3.	Shrnutí analýz a popis problémů a rozvojových potřeb území	46
2.3.1.	Cestovní ruch	46
2.3.2.	Krajina a příroda	47

2.3.3.	Sociální oblast a školství	47
2.3.4.	Podnikání.....	48
2.3.5.	Rozvoj obcí	48
3.	Zmapování strategií, jejichž realizace se odehrává na území	49
4.	Stanovení cílů strategie MAS Ekoregion Úhlava	53
4.1.	Vize strategie MAS Ekoregion Úhlava	53
4.2.	Strategické a specifické cíle, opatření	53

1. Konkrétní vymezení území a jeho základní popis, základní charakteristika

1.1. Úvod

Ekoregion Úhlava na Šumavě se nachází na hranici České republiky a Spolkové republiky Německo, konkrétně Spolkové země Bavorsko **v jihozápadní části Plzeňského kraje**. Prostor Ekoregionu Úhlava je vymezen správním územím obcí Bezděkov, Čachrov, Dešenice, Hamry, Chudenín, Janovice nad Úhlavou, Klenová, Modrava, Nýrsko, Prášily, Srní, Strážov a Železná Ruda. Rozloha regionu je 624,38 km². Na této rozloze žije 13 827 obyvatel. Průměrná hustota zalidnění je tedy zhruba 22 obyvatel/km². Dle administrativního členění České republiky spadají obce na území působnosti MAS do okresu Klatovy a do správního obvodu obce s rozšířenou působností Klatovy a Sušice (Prášily, Modrava, Srní). Nýrsko, Janovice nad Úhlavou, Strážov a Železná Ruda mají statut města. Čachrov a Dešenice jsou městysy.

Dešenice, Hamry, Chudenín, Janovice nad Úhlavou, Nýrsko a Strážov jsou členy dobrovolného svazku obcí Úhlava. Čachrov, Hamry, Modrava, Prášily, Srní a Železná Ruda jsou členy Mikroregionu Šumava – západ.

Ekoregion se nachází v oblasti, která si zachovává svůj původní krajinný ráz. Najdeme zde významné přírodní bohatství ve formě **kvalitních podzemních vod a zachovalého přírodního prostředí**. Region leží částečně v oblasti **Národního parku Šumava** a v jihovýchodní části Ekoregionu se rozkládá **Chráněná krajinná oblast Šumava (CHKOŠ)**. Její hranice vede přes katastrální území obcí Chudenín, Nýrsko, Dešenice, Strážov a Čachrov.

I samotný název Ekoregionu, který nese jméno hlavního vodního toku, odráží vědomí významu území z hlediska ochrany životního prostředí, a to především kvality vod. Území je zahrnuto do **chráněné oblasti přirozené akumulace vod (CHOPAV)** a na řece Úhlavě v blízkosti města Nýrsko byla vybudována vodárenská nádrž jako zdroj pitné vody (úroveň kvality kojenecké vody) pro okres Klatovy, Domažlice a perspektivně i centrální oblast Plzeňského kraje.

Nejnámějším vrcholem horského masivu Královský Hvozd je Ostrý (1280 m.n.m), který je turisticky přístupný z obou stran státní hranice.

V současné době hrají významnou roli, a vždy v minulosti hrály, **přeshraniční vztahy**. Po dlouhou dobu byly omezovány bariérou železné opony, s průvodním jevem značné podinvestovanosti všech sídel celého území. Zástupci samosprávy Ekoregion Úhlava již koncem devadesátých let úspěšně vybudovali těsné přeshraniční partnerství s příhraničními bavorskými obcemi. V rámci Akčního sdružení Královský hvozd tak obce MAS jako jedny z prvních v celé ČR úspěšně dokončily společnou **přeshraniční strategickou koncepci rozvoje území**.

1.2. Obyvatelstvo

1.2.1. Obyvatelstvo – počet a hustota zalidnění

Území působnosti MAS Ekoregion Úhlava patří k nejméně zalidněným oblastem České republiky a v meziokresním srovnání také k nejméně lidnatým oblastem Plzeňského kraje. Tento fakt je dán zejména velkými katastry příhraničních obcí, jak je dobře patrné z tabulky 2.

Tabulka 1, hustota zalidnění - srovnání

Hustota zalidnění (obyvatel/km²) k 31. 12. 2013				
MAS Ekoregion Úhlava	Okres Domažlice	Okres Klatovy	Plzeňský kraj	Česká republika
22	54	45	76	133

Zdroj: ČSÚ

Tabulka 2, hustota zalidnění - přehled

Hustota zalidnění (obyvatel/km²) k 31. 12. 2013				
Obec	Kód obce	Rozloha (km²)	Počet obyvatel	Hustota zalidnění
Bezděkov	555801	14,92	947	63
Čachrov	555941	88,18	523	6
Dešenice	556041	31,39	675	22
Hamry	578240	36,89	116	3
Chudenín	556386	45,85	589	13
Janovice nad Úhlavou	556394	28,48	2 264	79
Klenová	541851	4,21	125	30
Modrava	542148	81,63	70	1
Nýrsko	556831	31,51	4 978	158
Prášily	556084	112,33	155	1
Srní	557111	33,48	252	8
Strážov	557137	35,70	1 368	38
Železná Ruda	557528	79,81	1 765	22

Zdroj: ČSÚ

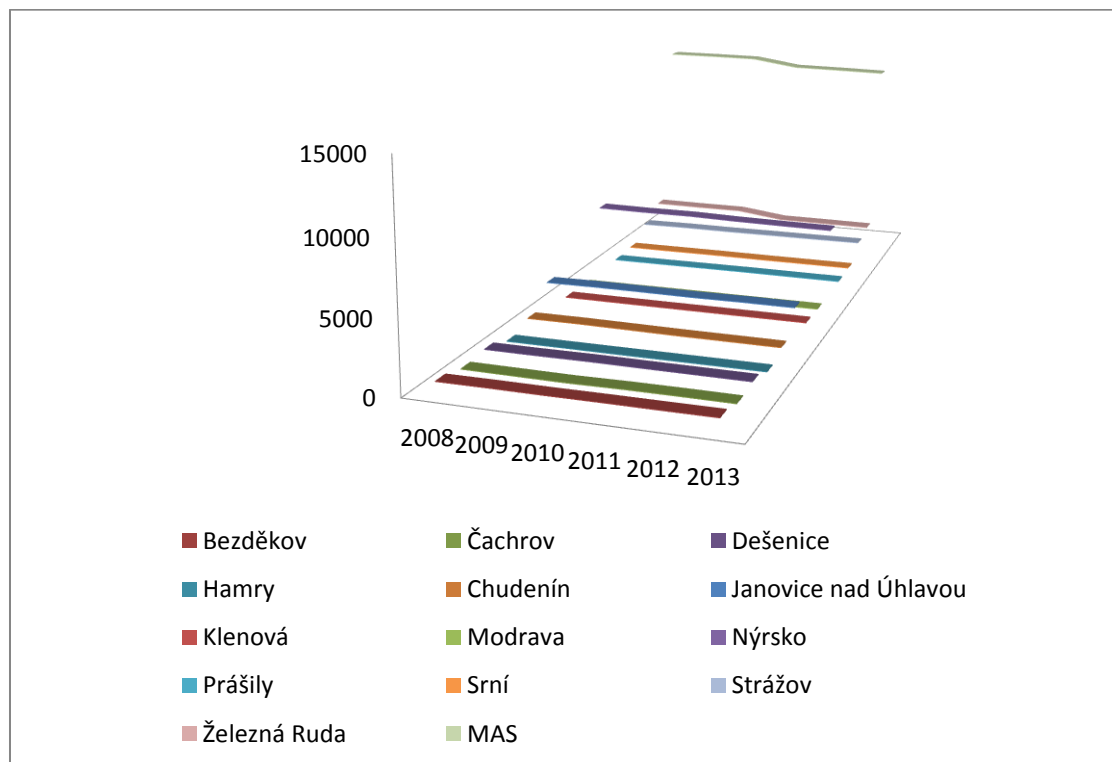
Nejlidnatější je město Nýrsko, které v regionu MAS zároveň tvoří přirozené centrum pro většinu obcí jednak z toho důvodu, že je obcí s pověřeným obecním úřadem (pro Dešenice, Hamry, Chudenín a Železnou Rudu) a hlavně proto, že nabízí pracovní příležitosti a služby pro obyvatele. Druhým přirozeným spádovým místem, které ovšem leží mimo území působnosti MAS, je město Sušice. Nadregionálními centry pro obyvatele regionu MAS jsou pak jednoznačně Klatovy a krajské město Plzeň. Nejméně zalidněné jsou mimo Železnou Rudu, obce centrální Šumavy, které historicky spadají do hraničního pásma. V době takzvané studené války byla většina obcí v hraničním pásmu vysídlena, a opuštěné budovy byly srovnány se zemí, nebo postupem času zchátraly a zanikly.

Tabulka 3, vývoj počtu obyvatel

Obec	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Bezděkov	918	931	925	938	939	947
Čachrov	517	499	483	525	532	523
Dešenice	680	679	702	689	680	675
Hamry	109	107	108	110	113	116
Chudenín	641	656	633	604	597	589
Janovice nad Úhlavou	2222	2256	2251	2236	2268	2 264
Klenová	125	124	122	126	128	125
Modrava	55	55	66	69	70	70
Nýrsko	5180	5140	5142	5055	5006	4 978
Prášily	155	156	167	173	161	155
Srní	275	270	276	261	257	252
Strážov	1336	1362	1340	1351	1351	1 368
Železná Ruda	2310	2279	2264	1817	1798	1 765
Území MAS	14 523	14 514	14 479	13 954	13 900	13 827

Zdroj: ČSÚ

Graf 1, vývoj počtu obyvatel

Jak ukazuje graf, počet obyvatel žijících na území MAS se dlouhodobě snižuje. Propad grafu v roce 2011 je způsoben rapidním snížením počtu obyvatel Železné Rudy, které je ovšem dle vyjádření Českého statistického úřadu jen projevem přesnější evidence na základě výsledků sčítání lidu domů a bytů v roce 2011. V předchozích letech dlouhodobě vznikala statistická chyba způsobená nesprávnou evidencí cizinců. Ve třech obcích (Bezděkov, Hamry, Modrava) počet obyvatel ve sledovaném období velmi mírně roste. Následující tabulka podrobněji zachycuje změnu počtu obyvatel v letech v závislosti na migraci a přirozeném přírůstku.

Tabulka 4, vývoj počtu obyvatel v závislosti na přirozeném přírůstku a migraci

Obec	Rok	Přirozený přírůstek	Přírůstek stěhováním	Celkem
Bezděkov	2008	8	12	20
	2009	4	9	13
	2010	1	-7	-6
	2011	10	4	14
	2012	-3	4	1
	2013	0	8	8
Čachrov	2008	-4	-32	-36
	2009	-2	-16	-18
	2010	-6	-10	-16
	2011	-14	-6	-20
	2012	1	6	7
	2013	1	-10	-9
Dešenice	2008	-2	13	11
	2009	-10	9	-1
	2010	2	21	23
	2011	-2	-16	-18
	2012	-1	-8	-9
	2013	3	-8	-5
Hamry	2008	-2	1	-1
	2009	0	-2	-2
	2010	0	1	1
	2011	1	1	2
	2012	0	3	3
	2013	-1	4	3
Chudenín	2008	2	-25	-23
	2009	6	9	15
	2010	2	-21	-19
	2011	2	1	3
	2012	1	-8	-7
	2013	2	-10	-8
Janovice nad Úhlavou	2008	13	98	111
	2009	18	16	34
	2010	20	-25	-5
	2011	11	-4	7
	2012	15	17	32
	2013	-3	-1	-4
Klenová	2008	1	-1	0
	2009	-1	0	-1
	2010	1	-3	-2
	2011	1	2	3
	2012	2	0	2
	2013	-3	0	-3

Modrava	2008	0	3	3
	2009	0	0	0
	2010	0	11	11
	2011	-1	9	8
	2012	0	1	1
	2013	1	-1	0
Nýrsko	2008	1	47	48
	2009	-3	-37	-40
	2010	12	-10	2
	2011	-2	-45	-47
	2012	5	-54	-49
	2013	-13	-15	-28
Prášíly	2008	1	2	3
	2009	1	0	1
	2010	1	10	11
	2011	4	0	4
	2012	-1	-11	-12
	2013	-3	-3	-6
Srní	2008	0	-15	-15
	2009	-2	-3	-5
	2010	1	5	6
	2011	3	1	4
	2012	1	-5	-4
	2013	-2	-3	-5
Strážov	2008	0	6	6
	2009	3	23	26
	2010	-7	-15	-22
	2011	1	2	3
	2012	-3	3	0
	2013	7	10	17
Železná Ruda	2008	14	-22	-8
	2009	14	-45	-31
	2010	3	-18	-15
	2011	10	-65	-55
	2012	8	-27	-19
	2013	2	-35	-33
MAS Ekoregion Úhlava	2008	32	87	119
	2009	28	-37	-9
	2010	26	-61	-35
	2011	24	-116	-92
	2012	25	-79	-54
	2013	-9	-64	-73

Zdroj: ČSÚ

Jak již bylo dokumentováno výše, počet obyvatel MAS Ekoregion Úhlava dlouhodobě klesá. Jediným rokem za posledních šest let, kdy stoupl, byl rok 2008. Příčinou poklesu počtu obyvatel v regionu je migrace. V regionu se sice rodí více obyvatel, než umírá, ale počet těch, kteří se z něj vystěhovávají, převyšuje počet narozených a přistěhovaných. MAS by proto měla i nadále podporovat aktivity vedoucí ke zvýšení atraktivity regionu pro trvalé bydlení.

1.2.2. Obyvatelstvo – věková struktura

Na počet obyvatel regionu v budoucnu má kromě migrace vliv také současná věková struktura a index stáří.

Tabulka 5, věková struktura, index stáří

Obec	rok	0-14	15-64	65+	průměrný věk	index stáří (65+/0 -14 * 100)
Bezděkov	2008	144	645	129	39,7	89,58
	2013	175	620	152	40,6	86,86
Čachrov	2008	77	345	95	41,8	123,38
	2013	65	360	98	43	150,77
Dešenice	2008	91	485	104	42,0	114,26
	2013	99	463	113	42,2	114,14
Hamry	2008	7	92	10	43,0	142,86
	2013	13	83	20	42,3	153,85
Chudenín	2008	108	479	54	37,1	50
	2013	98	420	71	39,1	72,45
Janovice nad Úhlavou	2008	345	1 613	264	37,8	76,52
	2013	394	1 577	293	38,3	74,37
Klenová	2008	23	84	18	39,0	78,26
	2013	21	81	23	38,5	109,52
Modrava	2008	8	37	10	40,7	125
	2013	11	50	9	39,1	81,82
Nýrsko	2008	760	3 793	627	38,7	82,5
	2013	712	3 483	783	40,9	109,98
Prášily	2008	26	112	17	37,8	65,38
	2013	24	117	14	38,8	58,33
Srní	2008	24	215	36	42,2	150
	2013	30	180	42	43,7	140
Strážov	2008	192	930	214	41,4	111,46
	2013	203	889	276	42,4	135,96
Železná Ruda	2008	339	1 807	164	36,9	48,38
	2013	249	1 300	216	40,3	86,75
Území MAS	2008	2 144	10 637	1 742	39,85	81,25
	2013	2 094	9 623	2 110	40,71	100,76

Zdroj: ČSÚ

V osmi ze třinácti obcí na území působnosti MAS Ekoregion Úhlava je index stáří vyšší než 100. Index stáří pro MAS jako celek je 100,76 a je tedy nižší než index stáří Plzeňského kraje (117). Průměrný věk obyvatel stoupá téměř ve všech obcích. Přesto je průměrný věk obyvatel na území MAS jako celku nižší než průměrný věk obyvatel Plzeňského kraje (41,5 roku) a také nižší než průměrný věk obyvatel okresu Klatovy (42,4). V souvislosti s věkovou strukturou v obcích MAS Ekoregion Úhlava nelze primárně mluvit o nějakých územních či velikostních zákonitostech, např. že větší obce mají nižší index stáří, než obce menší. Z tabulky výše ovšem jednoznačně vyplývá, že obyvatelstvo MAS Ekoregion Úhlava stejně jako obyvatelstvo České republiky stárne.

Následující tabulka ukazuje podíl věkových skupin na celkovém počtu obyvatel v roce 2030 ve správních obvodech ORP Klatovy a ORP Sušice v porovnání s hodnotami za území celého kraje. Tabulka je zpracována na základě Prognózy vývoje obyvatelstva Plzeňského kraje, kterou pro Krajský úřad Plzeňského kraje zpracovala společnost URS Praha, a.s.

Tabulka 6, prognóza vývoje věkové struktury obyvatel

Územní celek	Podíl obyvatelstva v roce 2030 ve věku						Počet obyvatelstva v roce 2030 celkem
	0-15 v %	absolutně	15-64 v %	absolutně	65+let v %	absolutně	
ORP Klatovy	13,6	6 992	64,1	32 881	22,3	11 432	51 305
ORP Sušice	13,1	3 227	62,5	15 436	24,4	6 022	24 685
Plzeňský kraj	13,2	75 555	64,0	367 801	22,8	131 154	574 510

Zdroj: Krajský úřad Plzeňského kraje

Vycházíme-li z hodnot pro ORP Klatovy, do jehož správního obvodu spadá většina obcí MAS Ekoregion Úhlava, bude se hodnota indexu stáří MAS pohybovat kolem 164 obyvatel starších 65 let na 100 dětí do 15 let. Demografická prognóza regionu MAS tedy není příliš optimistická. MAS by se měla v příštích letech zaměřit na posilování sociální infrastruktury pro seniory, neboť je zřejmé, že lidí nad 65 let bude v regionu přibývat a jedním z úkolů místního partnerství by měla být snaha o vytvoření podmínek pro důstojné a pokud možno aktivní prožití této životní etapy.

1.2.3. Obyvatelstvo - vzdělanostní struktura

Popis struktury populace MAS Ekoregion Úhlava ve vztahu ke vzdělání vychází z výsledků Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 (SLDB).

Tabulka 7, vzdělanostní struktura

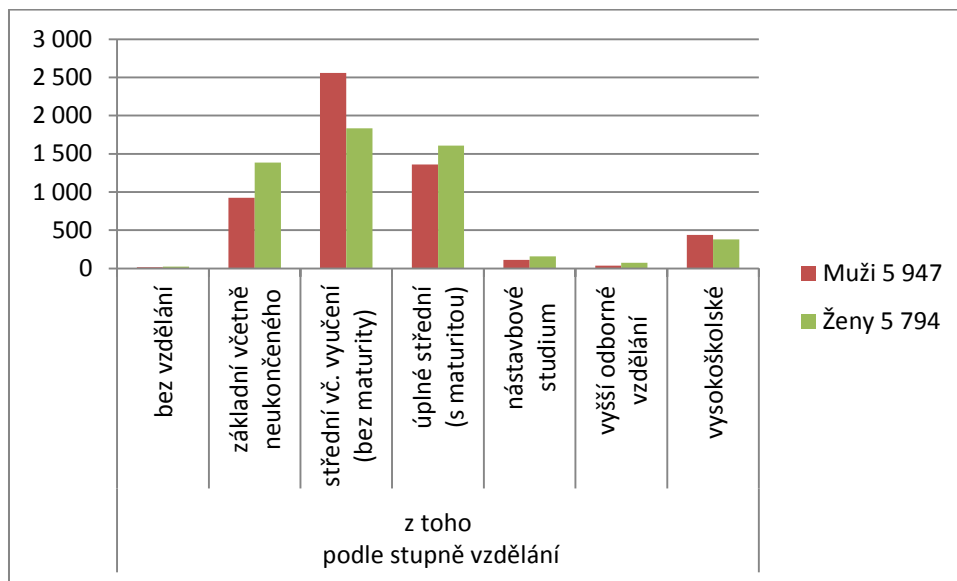
Území	Podíl osob s nejvyšším dokončeným stupněm vzdělání v %						
	Bez vzdělání	Základní včetně neukončeného	Střední včetně vyučení (bez maturity)	Úplně střední (s maturitou)	Nástavbové studium	Vyšší odborné vzdělání	Vysokoškolské
MAS Ekoregion Úhlava	0,34	19,67	37,42	25,27	2,32	0,92	6,98
Okres Klatovy	0,33	18,88	36,81	26,82	2,54	1,05	8,97
Okres Domažlice	0,4	20,4	38,45	25,9	2,52	0,91	6,95
Plzeňský kraj	0,41	18,15	34,71	27,21	2,6	1,13	10,4
ČR	0,47	17,56	32,99	27,1	2,77	1,31	12,46

Zdroj: ČSÚ

Jak vyplývá z tabulky výše, je rozložení populace MAS Ekoregion Úhlava podle dosaženého vzdělání srovnatelné s hodnotami pro okres Domažlice, který je svou geografickou polohou v příhraničí nejvíce podobný regionu MAS. Ve srovnání s hodnotami pro celý okres Klatovy je již patrný posun struktury vzdělanosti směrem ke střednímu a základnímu vzdělání. Ve srovnání s Plzeňským krajem a Českou republikou je zcela markantní rozdíl v kategorii vysokoškolského vzdělání. Tento fakt je dán zejména výše popsanou migrací populace v produktivním věku do větších sídel regionu, přičemž stěhují se více obyvatelé s vyšším vzděláním. Otázkou je také dostupnost vyššího vzdělání v regionu (viz níže oddíl věnovaný školství).

Kromě středoškolského vzdělání bez maturity a vzdělání vysokoškolského ve všech sledovaných skupinách převažují ženy.

Graf 2, vzdělanostní struktura podle pohlaví

1.3. Infrastruktura

1.3.1. Doprava, místní komunikace

Územím MAS neprochází žádná dálnice ani rychlostní komunikace. Prochází jím silnice první třídy č. 27 (Most – Plzeň – Klatovy – Železná Ruda) a silnice druhé třídy č. 171, 190, 191 a 192. Tyto hlavní komunikační tepny doplněné sítí silnic třetí třídy zajišťují propojení regionu s krajským městem. Region je prostřednictvím šesti hraničních přechodů napojen na sousední Spolkovou republiku Německo. Prášily/Scheuereck, Ostrý/Grosser Osser, Fleky/Hofberg a Zadní Chalupy/Helmhof jsou pouze pro pěší nebo lyžaře a cykloturisty, Železná Ruda/Bayrich-Eisenstein je pro osobní auta, autobusy a nákladní dopravu do 3,5 t, Svatá Kateřina/Neukirchen je silniční přechod pro osobní automobily. Jediným železničním přechodem je Železná Ruda/Bayrich-Eisenstein. S kvalitní dopravní přístupností je však spojeno velké dopravní zatížení obcí, kterými prochází silnice I. i II. třídy, což má negativní vliv na kvalitu života obyvatel těchto obcí. Problémem regionu je zejména nevyhovující stav komunikací, které spravuje Plzeňský kraj a v souvislosti s komunikacemi třetí třídy údržba příkopů, jejich odvodnění, atd. V následující tabulce je uveden přehled stavu komunikací v jednotlivých obcích regionu MAS Ekoregion Úhlava.

Tabulka 8, stav místních komunikací

Obec	počet km	stav	nebezpečné úseky komunikací	problémová místa pro bezpečnost chodců
Bezděkov	11,65	nevyhovující		Úsek pro přecházení u ZŠ, OÚ a kadeřnictví
Čachrov	34	vyhovující		V úseku na Javorné, kde není uzavřená obec, a nebylo povoleno snížení rychlosti
Dešenice	22	nevyhovující	Po odkanalizování jsou rozbité MK v obcích Milence, Dešenice, Stará Lhota.	Chybí propojení chodníky mezi Dešenicemi, Milencemi a Nýrskem.
Hamry	35	nevyhovující	Úsek pod kostelem – úzká komunikace s malou přehledností.	
Chudenín	20	vyhovující		Skelná Huť, Uhliště, Svatá Kateřina – absence značených přechodů pro chodce
Janovice nad Úhlavou	21	nevyhovující	<ol style="list-style-type: none"> 1) Křižovatka silnice II/191 s MK Klenovská – frekventovaná nepřehledná křižovatka 2) Křižovatka silnice II/191 se silnicí III/171 – frekventovaná nepřehledná křižovatka 3) Křižovatka MK 19123 se silnicí II/191 - frekventovaná nepřehledná křižovatka 	<ol style="list-style-type: none"> 1) Přechod pro chodce u křižovatky silnice II/191 s MK Klenovská – velké množství projíždějících vozidel 2) Přechod pro chodce přes silnici II/191 u restaurace Kulatá bába – velké množství projíždějících vozidel 3) Silnice III/171 - jediná přístupová komunikace k Rozvojové zóně – velký pohyb chodců na frekventované silnici
Klenová	5	vyhovující		U komunikací chybí chodníky.

Modrava	4	nevyhovující	Po celém úseku silnice III. třídy č. 16910 Hradlový most – Filipova Huť. Silnice je dopravním koridorem pro celou škálu uživatelů, z nich jsou nejvíce ohroženi chodci s dětskými kočárky. Nejnebezpečnějším úsekem je Modrava – Hradlový most. Nebezpečným je stav komunikace III. třídy č. 16910 v úseku Srní – Filipova Huť.	Modrava a Filipova Huť. Neexistující chodníky při komunikaci III. třídy č. 16910. Modrava - křižovatka silnice III. třídy 16910 s místní komunikací.
Nýrsko			Křižovatka na náměstí u mostu přes Úhlavu, křižovatka u hasičárny, křižovatka u OMW	Silnice do Staré Lhoty, úsek od OMW – Diskont, Chodská ulice
Prášily	1,5	nevyhovující		
Srní	10	nevyhovující		Před autocampingem Antýgl je autobusová zastávka a přechod silnice je z obou směrů nepřehledný.
Strážov	35	vyhovující	Některé uličky na Hradčanech jsou příliš úzké a svozová firma Rumpold zde pro komunální odpad nezajede, proto občané musí popelnice svážet na svozové místo.	
Železná Ruda		nevyhovující	Na několika místech nepřehledné vyjíždění na hlavní silnici, problémy s dodržováním rychlosti v obci.	Chybějící chodníky, úzké ulice

Zdroj: vlastní šetření

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že stav místních komunikací v obcích regionu MAS není dobrý a je nutné do zvýšení jejich kvality investovat. Stejně tak je nutné se zaměřit na zvýšení bezpečnosti chodců. V řadě obcí chybí chodníky podél hlavních komunikací a přechody pro pěší. Úpravy místních komunikací nějakým způsobem plánují téměř všechny obce regionu MAS.

Železničním spojením, které propojuje území MAS s krajským městem Plzní i Spolkovou republikou Německo, je trať č. 183 (Plzeň – Klatovy – Železná Ruda). Tato trať prochází v regionu MAS obcemi Bezděkov, Janovice nad Úhlavou, Nýrsko, Dešenice, Hamry a Železná Ruda. Četnost spojů je na dobré úrovni (12 spojů ve všední den, 10 v sobotu a 11 v neděli).

Veřejnou autobusovou dopravu zajišťuje v obcích MAS převážně společnost ČSAD autobusy Plzeň a.s, kterou doplňuje především tzv. Šumavabus firmy RDS bus. Ve velkých sídlech regionu (Nýrsko, Janovice nad Úhlavou, Železná Ruda) je dopravní obslužnost na dobré úrovni. Malé obce, které nejsou na zmíněné železniční trati, naopak trpí nedostatkem spojů a to zejména o víkendech a svátcích (Chudenín, Modrava, Prášíly). Následující tabulka uvádí problémy s dopravní obslužností, které identifikovaly jednotlivé obce v dotazníkovém šetření.

Tabulka 9, problémy s dopravní obslužností

název obce	Problém
Chudenín	Nedostatečný počet autobusových linek.
Modrava	Modrava je odlehlou obcí vůči ORP, kterou je Sušice – 35 km. Do města s okresní působností, kterým jsou Klatovy, je to 70 km. V případě dojíždějících dětí do gymnázia v Sušici nestíhají první hodinu vyučování a případné zájmové mimoškolní činnosti se nemohou v závislosti na dopravní obslužnosti věnovat, protože poslední odjíždějící autobus na Modravu je odveze ze školy a dál už nejede nic. Pokud má občan Modravy navštívit úřad či zdravotní zařízení v Klatovech, nemůže k tomu využít prostředky dopravní obslužnosti, leda by zůstal v Klatovech přes noc a druhý den ráno vyrazil zpět.
Nýrsko	Chybí noční spoj z Klatov.
Prášíly	Nedostatečný počet autobusových linek.
Strážov	Autobus nejedí o víkendech, spoje pro školáky z okolních vesnic nejedí o prázdninách, večerní spojení není ani do Strážova a ani ze Strážova.

Zdroj: vlastní šetření

Vzhledem k výše uvedeným skutečnostem lze říci, že dopravní obslužnost v obcích regionu MAS Ekoregion Úhlava je ve všedních dnech vyhovující. Mělo by se zlepšit propojení menších a větších sídel v regionu a také by se měla zvýšit četnost spojů v malých obcích zejména o víkend.

1.3.2. Veřejná prostranství

Kvalitní veřejná prostranství jsou důležitým prvkem udržitelného rozvoje každé obce, neboť vytvářejí základnu pro kulturní, společenský i sportovní život místních obyvatel a jsou i hlavním činitelem, který spoluvytváří pozitivní či negativní obraz obce resp. regionu v očích návštěvníků MAS Ekoregion Úhlava. V následující tabulce jsou uvedeny záměry jednotlivých obcí.

Tabulka 10, záměry obcí - veřejná prostranství

Obec	Záměry
Bezděkov	1. Revitalizace centra obce 2. Výsadba veřejné zeleně 3. Osázení pozemku okolo kostela sv. Václava, relaxační prostor 4. Výměny autobusových zastávek
Hamry	1. Úprava veřejného prostranství – Kollerův dvůr 2. Úprava jezírka – Kollerův dvůr
Janovice nad Úhlavou	1. Regenerace zeleně
Modrava	1. Komplexní úprava veřejného prostranství v centru obce
Nýrsko	1. Revitalizace náměstí
Železná Ruda	1. Revitalizace městského centra

Zdroj: vlastní šetření

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že problematika veřejných prostranství bude i v období 2014 – 2020 aktuálním tématem. Vedle zkvalitňování vzhledu intravilánů obcí budou místní samosprávy připravovat a realizovat projekty na zkvalitnění trávení volného času pro místní obyvatele i návštěvníky regionu.

1.3.3. Zázemí pro kulturní a sportovní činnost

Vedle veřejných prostranství je důležitým atributem, který vytváří základnu pro společenské a kulturní aktivity, kvalita zázemí pro pořádání kulturních a společenských akcí. Z nejvýznamnějších kulturních center v regionu je nutné zmínit hrad, zámek a galerii Klenová, kde je možné absolvovat prohlídku hradu, zámku, stálé expozice v přízemí zámku a různých dočasných výstav. Zámek nabízí i možnost pořádání svatebních obřadů. Největším sportovním areálem regionu je lyžařský areál v Železné Rudě. Přehled o počtech zařízení kulturní a sportovní infrastruktury v regionu MAS nabízí následující tabulka.

Tabulka 11, kulturní a sportovní infrastruktura

kultura	počet zařízení	sport	počet zařízení
kina, divadla	1	možnosti koupání	8
galerie	1	dětská hřiště	20
knihovny	11	venkovní sportoviště	21
muzea	5		
kulturní domy, sály či klubovny	6		
střediska pro volnočasové aktivity děti a mládeže	14		
venkovní zázemí pro setkávání	7		

Zdroj: ČSÚ, vlastní šetření

V regionu MAS není provozováno žádné kryté divadlo či kino. Ze sportovních zařízení v regionu chybí krytá plavecká hala. Jinak lze říci, že v regionu lze najít zázemí či zařízení pro všechny běžné sportovní aktivity. V malých obcích se tak děje především prostřednictvím dobrovolných sborů hasičů a organizací Tělocvičné jednoty Sokol. Následující tabulka uvádí záměry obcí v této oblasti.

Tabulka 12, záměry obcí v oblasti kulturní a sportovní infrastruktury

Obec	Záměry
Bezděkov	1. Opravy kapliček
Čachrov	
Dešenice	2. Oprava kulturních domů v Dešenicích a Milencích
Hamry	1. Oplocení sportoviště 2. Vybudování přístřešku na sportovišti
Chudetín	
Janovice nad Úhlavou	1. Rekonstrukce koupaliště 2. Oprava sakrálních staveb v majetku města
Klenová	
Modrava	1. Vybavení společenského sálu ve Spolkovém domě 2. Dětské interaktivní hřiště
Nýrsko	1. Zateplení kulturního domu 2. Ledová plocha 3. Koupaliště
Prášily	
Srní	1. Dovybavení dětského hřiště 2. Sportovní hřiště 3. Sportovní hala 4. Víceúčelová vodní nádrž 5. Rekonstrukce kulturní památky Královácký Dvorec
Strážov	1. Stavební úpravy radnice a zřízení muzea v podkroví
Železná Ruda	1. Víceúčelová pergola v areálu fotbalového hřiště 2. Dokončení dětského hřiště Hojsova Stráž

Zdroj: vlastní šetření

1.3.4. Inženýrské sítě

Vodovod

Jedinou obcí regionu MAS, která nemá v žádné míře vodovod je Klenová. V Hamrech je vodovod k dispozici pro 20% domácností. Z 55% je pokryto Srní a z 60% Železná Ruda. Pokrytí ostatních obcí přesahuje 80%. Technický stav vodovodní sítě je ve většině těchto obcí vyhovující, nebo je plánována její rekonstrukce.

Kanalizace

Kvalita a pokrytí obcí kanalizační sítí je v regionu MAS velmi nevyvážené. Co do rozsahu pokrytí je situace uspokojivá ve většině obcí na území NP Šumava a ve větších centrech regionu. Jedinou obcí, ve které není žádná kanalizační síť, je Klenová. V Hamrech a Dešenicích odkanalizování probíhá. Z 80 a více % jsou odkanalizovány Nýrsko, Janovice nad Úhlavou, Železná Ruda, Bezděkov, Dešenice, Modrava a Prášily. Z 60% je odkanalizováno

Srní. Pokrytí zbylých obcí je 40 % a méně. Vlastní čističku odpadních vod mají Nýrsko, Janovice nad Úhlavou, Strážov, Železná Ruda, Čachrov, Chudenín, Modrava, Prášíly a Srní. Záměry obcí v oblasti vodohospodářské infrastruktury jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 13, záměry obcí v oblasti vodohospodářské infrastruktury

Obec	Záměry
Bezděkov	1. Výměna zastaralých uzávěrů vodovodu 2. Dešťová kanalizace Dolní Bezděkov
Čachrov	
Dešenice	1. Dokončení odkanalizování 2. Rekonstrukce vodovodu
Hamry	1. Odkanalizování obce II. etapa
Chudenín	1. Kanalizace Skelná Huť 2. Rekonstrukce vodovodu Skelná Huť 3. Úprava prameniště Svatá Kateřina 4. Kanalizace Uhliště 5. Rekonstrukce ČOV Chudenín
Janovice nad Úhlavou	1. Průběžná rekonstrukce kanalizace
Klenová	1. Vybudování kanalizace 2. Vybudování vodovodu
Modrava	1. Vodovod Filipova Huť 2. Rekonstrukce ČOV a vodovodu Modrava
Nýrsko	1. Rekonstrukce vodovodu v Nýrsku 2. Vodovod a kanalizace v Hodousicích
Prášíly	
Srní	
Strážov	1. Rekonstrukce kanalizace
Železná Ruda	1. Vodovod Alžbětín 2. Vodovod Špičák 3. Úpravna vody Železná Ruda

Zdroj: vlastní šetření

Plynofikace

Plynofikace obcí je oblast, která byla v devadesátých letech minulého století velmi intenzivně podporována i propagována. Přesto téměř polovina obcí regionu není plynofikována (Čachrov, Klenová, Modrava, Prášíly, Srní). Připojení domácností v dalších obcích regionu variuje od 20 do 100% v závislosti na velikosti katastru obce. Žádná z obcí MAS Radbuza neplánuje aktivity, jejichž cílem by byla plynofikace či rekonstrukce stávajících zařízení.

Služby v obci

Z hlediska dostupnosti a kvality služeb jsou podmínky v jednotlivých obcích MAS diametrálně odlišné. Subjekty, které vytvářejí základní nabídku služeb v regionu, se koncentrují spíše do větších center v regionu (Nýrsko, Janovice nad Úhlavou, Železná Ruda). Základní obchodní infrastruktura chybí v obcích Klenová, Hamry a Chudenín.

1.4. Ekonomická činnost

1.4.1. Zemědělství

Celková výměra území MAS Ekoregion Úhlava je 59 284 ha. Z této plochy bylo (k 31. 12. 2011) 5 913 ha orné půdy, 383 ha zahrad, 198 ha ovocných sadů, 9 255 ha trvalých travních porostů, 13 897 ha zemědělské půdy, 39 973 ha lesní půdy, 1 004 ha vodní plochy, 360 ha zastavěné plochy a 5 350 ha ploch nezařazených do předchozích kategorií. Největší část regionu tedy zaujímají lesy. Zemědělská půda zaujímá 23,44 % území.

Hospodářskou činnost zabývající se zemědělstvím, lesnictvím a rybářstvím vyvíjí v regionu 569 z 3 703 registrovaných ekonomických subjektů. Z těchto 569 subjektů je 197 zemědělských podnikatelů. Mezi největší zemědělské a lesnické podniky patří společnost Agricultur, Lesní společnost Královský Havozd se sídlem v Nýrsku a Lesní společnost Železná Ruda. Mezi další podniky zabývající se zemědělstvím nebo potravinářskou produkcí patří Ekofarma Šumava (Bystřice nad Úhlavou), mini mlékárna Jomo a JZD Budovatel (Janovice nad Úhlavou). Firma Traklis (Chudenín) se zabývá prodejem a servisem zemědělských strojů. Významným ekonomickým subjektem a zároveň významným zaměstnavatelem jsou Lesy České republiky. V oblasti lesnictví ale také cestovního ruchu je nutno zmínit Národní park Šumava. V regionu působí také drobní zemědělské podnikatelé a živnostníci. V regionu se nekonají žádné farmářské trhy.

V souvislosti s proměnnou venkovského prostoru v posledních dvaceti letech musí obce vedle jiných problémů řešit i problematiku nevyužívaných staveb a lokalit, které sloužily před rokem 1989 vojenským a zemědělským účelům. Tyto velmi často naddimenzované stavby či strukturálně narušené lokality v současné době nemají relevantní využití a stávají se ekonomickou a ekologickou přítěží obcí (viz. tabulka).

Tabulka 14, nevyužité objekty a průmyslové zátěže

název obce	nevyužívané objekty a průmyslové zátěže
Bezděkov	hospodářský dvůr Bezděkov (v soukromém vlastnictví)
Janovice nad Úhlavou	uzavřené zemědělské objekty, bývalá kasárna
Nýrsko	bývalá kasárna
Srní	nevyužívané hospodářské objekty v soukromém vlastnictví

Zdroj: vlastní šetření

1.4.2. Další ekonomická činnost v regionu

Mezi významnější a zároveň největší průmyslové firmy působící na území patří v Nýrsku společnosti Greiner PURtec s.r.o, Greiner Aerospace, Okula Nýrsko, a.s., Optoelektronika, s.r.o., Dobler Metallbau s.r.o. a UVEX. V Janovicích nad Úhlavou jsou to Key Plastics Janovice, s.r.o., Intertell, spol. s r.o., Mondena s.r.o., TOP Color s.r.o., ARBO spol. s r.o., ACTIPACK CZ, a.s. a STAVTES-ČECH s.r.o. Mimo subjekty působící v největších sídlech regionu je možno zmínit ještě Kovodružstvo Strážov. Z 3 703 evidovaných podnikatelských subjektů v roce 2012 bylo 2 428 živnostníků. Nejvíce ekonomických subjektů podniká v oblasti velkoobchodu a maloobchodu, opravách a údržbě motorových vozidel (843), v zemědělství, lesnictví a rybářství (569), ubytování, stravování a pohostinství (392) a průmyslu (376). Nezaměstnanost v regionu MAS byla k 31. 12. 2012 na úrovni 5,2 %, což je vzhledem k úrovni nezaměstnanosti okresu Klatovy i Plzeňského kraje velmi nízké číslo. Důvody tohoto stavu jsou jednak velmi nízká hustota osídlení regionu (22 obyvatel/km²) a velmi častá vyjíždka za prací do zahraničí (7,6 % v okresu Klatovy).

1.4.3. Ekonomická aktivita obyvatel

Data o ekonomické aktivitě obyvatel jsou čerpána ze Sčítání lidu, bytů a domů v roce 2011.

Tabulka 15, obyvatelstvo podle ekonomické aktivity

MAS			Celkem	muži	ženy
Ekonomicky aktivní celkem			6 518	3 610	2 908
v tom:	zaměstnaní		5 897	3 280	2 617
	z toho podle postavení v zaměstnání	zaměstnanci	4 548	2 401	2 147
		zaměstnavatelé	175	126	49
		pracující na vlastní účet	814	588	226
	ze zaměstnaných	pracující důchodci	243	139	104
		ženy na mateřské dovolené	124	0	124
	nezaměstnaní		621	330	291
Ekonomicky neaktivní celkem			6 381	2 862	3 519
z toho	nepracující důchodci		3 034	1 308	1 726
	žáci, studenti, uční		1 975	1 010	965
Osoby s nejištěnou ekonomickou aktivitou			907	540	367

Zdroj: ČSÚ

V době posledního Sčítání lidu, bytů a domů bylo na území Ekoregionu Úhlava z ekonomicky aktivních obyvatel 69,77 % zaměstnanců, 2,68 % zaměstnavatelů a 12,49 % osob pracujících na vlastní účet.

1.4.4. Nezaměstnanost

Míra registrované nezaměstnanosti má v regionu MAS klesající tendenci. Ke konci roku 2012 dosahovala 5,2% což je jedna z nejnižších hodnot v Plzeňském kraji (7,31). Na území MAS ale existují v tomto ohledu výrazné rozdíly. Nejnižší míra registrované nezaměstnanosti je v Klenové (3,3%) nejvyšší v Prášílech (8%). Obyvatelé regionu jsou nejvíce zaměstnaní v lehkém zpracovatelském průmyslu, v lesnictví a službách pro cestovní ruch.

Tabulka 16, nezaměstnanost

MAS Ekoregion Úhlava	Okres Klatovy	Plzeňský kraj	Česká republika
5,2 %	9,07 %	7,31 %	9,36 %

(Zdroj MPSV)

Na území MAS nejsou žádné průmyslové a rozvojové zóny. Jistý potenciál takového využití mají areály bývalých kasáren v Janovicích nad Úhlavou a v Nýrsku, které jsou v současné době evidované jako tzv. brownfields. Areál v Janovicích nad Úhlavou je v současné době

využíván z 60%, areál v Nýrsku na intenzivnější využití teprve čeká. Vzhledem k charakteru regionu by bylo vhodné hledat cesty ke snižování (nezvyšování) nezaměstnanosti v podpoře drobného, malého a středního podnikání v oblasti služeb a cestovním ruchu.

Obce MAS Ekoregion Úhlava plánují následující aktivity v oblasti podpory zvýšení ekonomické činnosti.

Tabulka 17, záměry obcí v oblasti podpory ekonomické činnosti

Obec	Záměry
Modrava	Ekofarma a penzion Filipova Huť
Nýrsko	<ol style="list-style-type: none"> 1. Příprava pozemků pro podnikání ve směru na Hadravu 2. Vybudování komunikace k areálu TS z Palackého ulice

Zdroj: vlastní šetření

1.5. Školství

Ve třinácti obcích MAS Ekoregion Úhlava je celkem 10 mateřských škol, 5 základních škol, ve kterých probíhá výuka na prvním stupni (Bezděkov, Čachrov, Dešenice, Chudenín a Srní) a 5 základních škol s výukou na 1. a 2. stupni (Nýrsko, Janovice, Strážov, Železná Ruda). V regionu navíc působí Základní umělecká škola Nýrsko, která vyučuje v Nýrsku, Janovicích nad Úhlavou a Železné Rudě hudební, taneční a výtvarný obor. Žádná mateřská ani základní škola není v obcích Hamry, Klenová, Modrava a Prášily. Existence školy je z důvodu nedostatečného počtu žáků a tudíž neúměrně vysokých nákladů z obecního rozpočtu na udržení provozu školy ohrožena v Chudeníně, Čachrově, Srní. Tento problém ohrožuje existenci škol ve většině venkovských regionů (nejenom) Plzeňského kraje. O rozšíření kapacity základní školy naopak uvažuje obec Bezděkov a výhledově i město Nýrsko.

Tématem pro obce jsou investice do rekonstrukce budov mateřských / základních škol (Nýrsko, Chudenín, Janovice nad Úhlavou) jejich zateplení (Dešenice, Janovice nad Úhlavou, Železná Ruda) nebo vybavení (Srní). Cílem těchto záměrů je zkvalitnit prostředí i zázemí pro výuku dětí z regionu. Obce také řeší rekonstrukci nebo vybudování nových hřišť při mateřských a základních školách (Bezděkov, Janovice nad Úhlavou, Srní).

Na území MAS Ekoregion Šumava není žádná střední ani vysoká škola. Nabídka středního školství je nejbližší ve městech Sušice, Klatovy a Domažlice. Největší a nejdostupnější nabídka vysokého školství je v rámci celého Plzeňského kraje k dispozici v Plzni.

1.6. Sociální oblast

Sociální problematiku i dostupnost sociálních služeb primárně řeší komunitní plánování sociálních služeb, které probíhá na úrovni mikroregionů či obcí s rozšířenou působností. Na území MAS Ekoregion Úhlava je zpracováván komunitní plán sociálních služeb pro obce dobrovolného svazku obcí Úhlava (Dešenice, Chudenín, Hamry, Janovice nad Úhlavou, Nýrsko, Strážov) – zpracován pro období 2011 - 2014 a pro správní obvod ORP Sušice (Modrava, Prášily, Srní) – zpracován pro období 2012 - 2014. Komunitní plán sociálních služeb je v současné době zpracováván pro správní obvod ORP Klatovy. Tak bude do procesu komunitního plánování sociálních služeb zahrnuto také město Železná Ruda, které nespadá do výše zmíněných celků. Oba existující plány obsahují analýzu sociální problematiky na území daných obcí a návrh opatření a aktivit, které by měly být v sociální oblasti řešeny a realizovány.

Sociální služby jsou zajišťované organizacemi zřizovanými krajem, městy, neziskovými či církevními organizacemi. Na řešeném území existuje jen poměrně úzká síť sociálních služeb. Lidé však využívají i služby z okolních regionů, zejména s vazbou na Klatovy, Sušici a návazně Plzeň. Přehled, který je uvedený v následující tabulce, zahrnuje poskytovatele registrovaných a dalších sociálních služeb v regionu.

Tabulka 18, poskytovatelé sociálních služeb

Cílová skupina	Poskytovatel	Druh služby
Děti, mládež, rodiny	Alfa Nýrsko, o.s.	Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež
Osoby s mentálním postižením	Domov pro osoby se zdravotním postižením Bystřice nad Úhlavou, příspěvková org.	Sociální a zdravotně rehabilitační péče s celoročním pobytem
Děti a mládež ohrožené společensky nežádoucími jevy, oběti domácího násilí, oběti trestné činnosti	Fond ohrožených dětí Klokánek v Janovicích nad Úhlavou	Přechodný domov pro děti, které byly týrané, zanedbávané nebo jsou jinak ohrožené
Osoby, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo tělesného, mentálního, smyslového nebo kombinovaného postižení a potřebují pomoc jiné fyzické osoby, osoby, které se ocitly v	Charitní pečovatelská služba Janovice nad Úhlavou	Podpora a pomoc uživatelům prostřednictvím nabízených pečovatelských úkonů a to v takové míře, aby uživatel mohl co nejdéle setrvat ve svém domově

dočasné těžké zdravotní situaci a na základě rozhovoru s lékařem, posouzení pracovníka CHPS potřebují krátkodobou pomoc druhé fyzické osoby.		
Senioři	Klub seniorů Janovice nad Úhlavou	Volnočasové a vzdělávací aktivity pro seniory
Senioři	Klub seniorů Nýrsko	Volnočasové a vzdělávací aktivity pro seniory
Senioři	Klub seniorů Strážov	Volnočasové a vzdělávací aktivity pro seniory
Osoby s chronickým onemocněním, osoby s jiným zdravotním postižením, osoby s mentálním postižením, osoby s tělesným postižením, osoby se zdravotním postižením, rodiny s dítětem/děti, senioři	Město Nýrsko – Pečovatelská služba Nýrsko	Zajišťování jednoduchých ošetrovatelských úkonů, donáška/dovoz obědů, nákup, nutné pochůzky, pomoc s udržováním domácnosti (úklid, topení), příprava obědů, pomoc při pracovních aktivitách, pedikúra, masáže, dohled nad dospělým občanem
Osoby se zdravotním postižením	Svaz zdravotně postižených Nýrsko	Poradenství o možnostech získání průkazek ZP a ZTP, pořádá lékařské přednášky a besedy se zajímavými lidmi, zájezdy, společenská setkání, návštěvy imobilních členů
Osoby se zdravotním postižením	Svaz zdravotně postižených Strážov	Poradenství o možnostech získání průkazek ZP a ZTP, pořádá lékařské přednášky a besedy se zajímavými lidmi, zájezdy, společenská setkání, návštěvy imobilních členů

Z komunitních plánů sociálních služeb, které jsou zpracovány pro území MAS Ekoregion Úhlava vyplývá, že v sociální oblasti je třeba řešit následující priority:

- 1) Zvyšování dostupnosti sociálních služeb
- 2) Podpora řešení dopravní dostupnosti a bezbarierovosti v regionu
- 3) Řešení problémů ve „vyloučených“ lokalitách Janovice nad Úhlavou a Chudenín
- 4) Podpora řešení nabídky pobytových služeb pro seniory
- 5) Podpora prevence rizikových jevů
- 6) Zajištění informovanosti o sociálních a návazných službách v regionu
- 7) Zajištění koordinace a systémového rozvoje sociálních služeb
- 8) Podpora začleňování osob se zdravotním postižením z Bystřice nad Úhlavou

Záměry obcí v sociální oblasti jsou zaměřeny na rekonstrukci nebo budování bytů pro seniory (Nýrsko, Bezděkov) a sociálních bytů (Modrava). V jednom případě je záměrem obce vybavit místnost pro univerzitu třetího věku (Bezděkov) a v jednom rozšířit bezpečnostní kamerový systém (Železná Ruda).

1.7. Zdravotnictví

Na území působnosti MAS Ekoregion Úhlava jsou dvě zdravotní střediska (Nýrsko, Železná Ruda), 8 ordinací praktického lékaře pro dospělé, 5 ordinací praktického lékaře pro děti a dorost, 5 stomatologických a 3 gynekologické ordinace. Na jednu lékárnu (celkem 5) připadá 2 780 obyvatel. Ordinace specialistů jsou dostupné v Sušici a Klatovech. Nejbližší nemocnice jsou tamtéž.

1.8. Cestovní ruch a kulturní dědictví, přírodní bohatství

Důležitým aspektem rozvoje cestovního ruchu v regionu jsou místní atraktivity ať již kulturní, historické nebo sportovní, které jsou zajímavé pro návštěvníky. Dalšími důležitými podmínkami pro cestovní ruch je kvalitní prezentace a interpretace těchto atraktivit a jejich napojení na kvalitní infrastrukturu a služby, které poskytují návštěvníkům určitý komfort a místním podnikatelským subjektům ekonomický efekt.

1.8.1. Kulturní atraktivity regionu

Na území MAS Ekoregion Úhlava se nachází velká řada nemovitých památek. Vzhledem k tomu, že většina území patřila v době komunismu k ochrannému hraničnímu pásmu a jako taková byla téměř vysídlená a pro turismus prakticky hermeticky uzavřená, většina nemovitých památek po dobu téměř padesáti let neměla žádné využití kromě toho, že sloužila potřebám armády, jako sklady, pozorovatelný apod., a po celou dobu uzavření hranic nekontrolovaně chátrala. Velké množství původních obcí a osad v regionu během této doby zcela zaniklo ať již samovolným chátráním, nebo proto, že byly použity jako terče pro cvičné tankové střelby. Současný stav dochovaných nemovitých památek variuje od chátrajících přes postupně opravované až k již zrekonstruovaným. Mezi turisticky nejatraktivnější památky regionu patří hrad a zámek Klenová, zámek Bystřice nad Úhlavou, bývalý královácký dvorec Antýgl nebo kaple sv. Kříže v zaniklé sklářské obci Hůrka.

Hrad Klenová je zříceninou významného středověkého hradu, k níž byl v 19. století přistavěn novogotický zámek. Kromě jedinečného výhledu na centrální Šumavu nabízí komplex stálou historickou expozici z dějin hradu a zámku, a protože je na něm umístěna příspěvková organizace Plzeňského kraje Galerie Klenová také několik výstav českého i zahraničního umění. Od roku 2010 je po padesáti letech zpřístupněna novogotická tzv. Stadionská kaple, jež je v Čechách ojedinělá svým interiérem, který nebyl od roku 1834 nijak výrazně upravován. V turistické sezoně je otevřeno každý den v týdnu a mimo sezonu ve všední dny. Ke hradu vede jak pěší turistická tak i cyklotrasa. Jako zázemí pro cestovní ruch lze využít

fungující restauraci, která rovněž nabízí atraktivní prostory pro pořádání svatebních hostin a dalších druhů soukromých oslav. Limitem pro využití areálu v cestovním ruchu je nedostatek doprovodných aktivit pro mladé rodiny s dětmi. Zámek Bystřice nad Úhlavou je vystavěn na místě původní rozsáhlé tvrze ze 14. století, která významně doplňovala na důležité obchodní stezce z bavorského Zwieselu přes Železnou Rudu do Klatov spolu s blízkými hrady Pajrekem, Klenovou a tvrzí v Janovicích nad Úhlavou středověký obranný systém. Jako nově přebudovaný renesanční zámek se stala Bystřice centrem kulturního života humanistických osobností. Na přelomu 16. a 17. století odtud vyjeli na pouť do Svaté země Kryštof Harrant z Polžic a Bezdruzic a Heřman Černín z Chudenic a po svém návratu vydali světoznámý cestopis, jednu z nejvýznamnějších památek evropského renesančního písemnictví. V současné době je objekt v soukromém vlastnictví a je postupně opravován a ožívován s využitím různých soukromých i dotačních prostředků. Královácký dvorec Antýgl vznikl na přelomu 15. a 16. století a dnešní podobu získal v 18. století. Za své jméno vděčí sklárně, která tu působila od roku 1523. Jméno osady vzniklo z německého výrazu ein Tiegel, který označoval huť s jednou tavící pánví. Sklárna vyráběla duté sklo a tzv. páteřiky, korálky na výrobu růženců. Ty patřily mezi oblíbený obchodní artikl a prostřednictvím norimberských obchodníků se odtud vyvážely až do dalekého Španělska. Huť vyhasla v 19. století. Dnes je bývalý královácký dvorec součástí hojně navštěvovaného autokempu a slouží jako turistické zázemí a výchozí bod pro výlety. Kapli sv. Kříže nechal ve sklářské osadě Hůrka (Hurkenthal) postavit roku 1820 Jiří Kryštof Abele jako rodinnou hrobku. Jako první zde byla pochována v roce 1832 Marie Zuzana Hafenbrädelová, vdova po majiteli bavorské Železné Rudy. V kryptě bylo pohřbeno 26 členů sklářských rodin Hafenbrädelů a Abelů. K nim patřil i otec Karla Klostermanna. Dřevěné rakve měly horní část prosklenou, aby bylo vidět na mumie těl, které byly často ozdobeny i velmi vzácnými šperky. Po roce 1948 byla celá obec (kde žilo před válkou téměř 1000 lidí) zničena - s výjimkou hřbitovní kaple, která se údajně hodila jako pozorovatelná. Kaple postupně chátrala. Všech 23 mumifikovaných těl bylo údajně začátkem padesátých let přibyto na prkna a rozstříleno pohraničníky. V dnešní době je už kaple opravena. Je v ní osazen zvon smíření. Jeho provaz je vyveden ven a každý si může zvon rozeznít na smíření mezi lidmi. Podobné nemovité sakrální nebo světské památky, i když ne tak turisticky známé a atraktivní najdeme prakticky v každé obci regionu.

Dosud se nepodařilo najít způsob oživení a využití v cestovním ruchu pro lokalitu Stateček pod Ostrým, která je známa pro svůj „genius loci“, jímž se hojně nechávali inspirovat čeští i němečtí umělci, zejména pak literáti. V minulosti zde stával hostinec s výletní restaurací. Místo je významnou křižovatkou značených turistických cest. Umístění jakéhokoliv stálého zařízení je ovšem problematizováno lokalizací místa v CHKO Šumava.

Další turisticky významnou atraktivitou jsou technické památky. Asi nejvýznamnější je Vchynicko – Tetovský plavební kanál, který v minulosti sloužil k plavení šumavského dřeva a v délce přes 13 km obcházel nesplavný úsek řeky Vydry pod Antýglem a spojoval její řečiště s říčkou Křemelná. Kanál je v současnosti zrekonstruovaný včetně mostků. Po jeho březích vede naučná stezka, jež začíná u Hradlového mostu zvaného Rechle a končí u Čeňkovy pily, kam přivádí kanál vodu do vodní elektrárny Vydra vybudované v 30. letech 20. století. V osadě Čeňkova pila se nachází ještě vodní elektrárna stejného jména, která byla vybudována v roce 1912 a je stále funkční. Vodní elektrárna Čeňkova pila je národní technickou památkou. Naučná stezka Vchynicko – Tetovský plavební kanál je určena pěším i cykloturistům. Významnou zajímavostí je vodní nádrž Nýrsko vybudovaná v druhé polovině 20. století v III. zóně chráněné krajinné oblasti Šumava, která slouží jako zdroj pitné vody pro oblast Klatovska a Domažlicka. Z toho důvodu je v ní zakázáno koupání. Retenční prostor

v nádrži slouží jako částečná ochrana před povodněmi. Do nádrže se vysazují dravé ryby v zájmu zachování velmi kvalitní surové vody – potlačují rozšíření plevných ryb. Ze všech nádrží v povodí Berounky je ve vodní nádrži Nýrsko nejčistší voda, nejsou zde ani řasy ani sinice, snadno se upravuje na pitnou vodu. Minimálně jednou za rok je přehrada upouštěna tak, aby bylo možné tok Úhlavy využít pro vodácký sport.

Co se týče obecné historie regionu, lze kromě již zmíněného využít keltskou historii osídlení Šumavy, těžbu zlata (Šumava) a stříbra (Strážov), sklářský průmysl (Šumava) a zpracování železné rudy (Hamry).

1.8.2. Přírodní atraktivita regionu

Ekoregion Úhlava zasahuje do NP Šumava a do CHKO Šumava. Nad vodní nádrží Nýrsko je směrem k Hojsově Stráži přírodní rezervace Úhlavský luh, kterou vede 4 km dlouhá naučná stezka s 5 zastaveními. Rezervaci tvoří samovolně vzniklé lesy v dříve zemědělsky obdělávané nivě Úhlavy. Díky dlouhodobému ponechání území bez hospodaření tu vznikly jedinečné biotopy s řadou chráněných rostlin a živočichů. Stezka zpřístupňuje přírodní partie říční nivy na pravém břehu Úhlavy. Je určena pouze pro pěší návštěvníky. Nástupní místo je v Hamrech v oblasti Kollerova kostela. Další chráněné území, které bylo Správou Národního parku Šumava a Chráněnou krajinou oblastí Šumava vyhlášeno v roce 2003 je Datelovská strž. Jedná se o hluboce zaerodovanou strž s druhotnými lesními porosty s vysokou druhovou a strukturální rozmanitostí tvořenou porosty břízy, lísky, smrku, klenu a jeřábu s vtroušenými dalšími druhy dřevin. Cílem ochrany je sledování samovolných procesů vývoje lesa a mokřadů.

Z pohledu turistické atraktivity je třeba zmínit zejména šumavská ledovcová jezera Černé a Čertovo jezero, Prášílské jezero, jezero Laka a Roklanské jezero. 2,2 km severozápadně od Černého jezera leží Národní přírodní rezervace Bílá strž, ve které je na Bílém potoce jediný šumavský vodopád. Nad 13 m vysokým vodopádem je zbudovaná vyhlídková terasa. Přístup k samotnému vodopádu je zakázán. Dalším atraktivním lákadlem je peřejovitý tok řeky Vydry pod Antýglem. Z šumavských kopců je nutno zmínit především hraniční horu Ostrý, která ve výšce 1293 m poskytuje daleký výhled do české i bavorské části Šumavy. Ostrý je součástí geomorfologického okrsku Královský hvozď. Tento název má také historický rozměr. Obyvatelé Královského hvozdu tzv. Králováci, kteří obývali toto historické území již od dob Přemysla Otakara II, požívali, podobně jako Chodové, zvláštní královská privilegia za svou službu při ochraně hranic. Tento prvek historie území regionu dosud nebyl dostatečně využit pro cestovní ruch.

Na cestovní ruch v regionu má také významný dopad možnost využít ráz krajiny pro zimní i letní sporty. Letní aktivity lze provozovat prakticky na celém území (viz např. síť cyklotras a cyklostezek níže). Zimní sporty jsou provozovány především ve sportovních areálech v Železné Rudě, a co se týče běžeckého lyžování, ve všech výše položených částech regionu.

Tabulka 19, kulturní a přírodní atraktivita

název obce	historická či kulturní atraktivita	přírodní atraktivita
Bezděkov	<ol style="list-style-type: none"> 1. Spiessova naučná stezka 2. Kostel sv. Anny 3. Kostel sv. Václava 4. Kaple sv. Václava 5. Zámek Bezděkov 	
Čachrov	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tvrz Čachrov 2. Muzeum drezín Čachrov 	
Dešenice	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tvrz Dešenice 2. Kaple Datelov 3. Hamr v Měštišti 4. Kostel sv. Mikuláše Dešenice 5. Kostel sv. Izidora Děpoltice 	Datelovská strž – chráněné území
Hamry	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kostel Bolestné Panny Marie 2. Cesta Panny Marie Bolestné 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vodopád Bílá strž 2. Naučná stezka Úhlavským luhem
Chudenín	<ol style="list-style-type: none"> 1. Křížová cesta (Skelná Huť, 19 zastavení) 2. Kapličky, Kostel sv. Linharta v Uhlíšti, kostel v Hadravě 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Přírodní výtvar sv. Bernard na Liščí 2. Přírodní výtvar u Radošina (Svatá Kateřina) 3. Chráněné lípy v Chudeníně a Hadravě
Janovice nad Úhlavou	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kostel sv. Jana Křtitele 2. Židovský hřbitov 3. Zbytky vodní tvrže 4. Polosrubový domek – památkově chráněný 	
Klenová	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hrad a zámek Klenová 2. Galerie Klenová 	
Modrava	<ol style="list-style-type: none"> 1. Binertova pila 2. Klostermannova chata 3. Březník 4. Hradlový most – Rechle 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vchynicko-Tetovský kanál 2. Černá hora – vyhlídková plošina 3. Velký Roklan a Roklanské jezero 4. Řeka Vydra
Nýrsko	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zřícenina hradu Pajrek 2. Zámek Bystřice nad Úhlavou 3. Kostel sv. Tomáše 4. Kaple Nejsvětější trojice v Bystřici nad Úhlavou 5. Bývalý vrchnostenský hostinec, č.p. 81 	Přehrada Nýrsko

	6. Židovský hřbitov	
Prášily	<ol style="list-style-type: none"> 1. Archeopark Prášily 2. Kaple sv. Kříže, Hůrka 3. Kostel sv. Prokopa Opata, Prášily 4. Sklářny v šumavské Hůrce (zaniklé) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ledovcové Prášilské jezero 2. Jezero Laka 3. Rozhledna Poledník
Srní	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kostel Nejsvětější Trojice 2. Královácký Dvorec Antýgl 3. Vchynicko-Tetovský plavební kanál 4. Vodní elektrárna Čeňkova Pila 5. Vodní zámek 6. Kamenný dům (část pobyt K. Klostermanna) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hauswaldská kaple se zázračným léčivým pramenem 2. Povydří
Strážov	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kostel sv. Jiří 2. Socha sv. Jana Nepomuckého na podstavci 3. Pomník obětem světových válek 4. Stavba č.p. 185 – přízemní stavba krytá sedlovou střechou 5. Židovský hřbitov 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vyhlídka na Strážov nad místním hřbitovem
Železná Ruda	<ol style="list-style-type: none"> 1. Muzeum Šumavy Železná Ruda 2. Špičácký železniční tunel 3. Muzeum historických motocyklů 4. Pivovarské muzeum 5. Pohřebiště Barabů 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Černé a Čertovo jezero 2. Pancíř – rozhledna, sedačková lanovka 3. Geologická expozice

Zdroj: vlastní šetření

1.8.3. Infrastruktura pro cestovní ruch

Výše pospané a další atraktivity mohou být využity a přinést efekt k rozvoji cestovního ruchu a tedy ekonomickému růstu regionu, jehož obyvatelé jsou ponejvíce zaměstnaní ve službách pouze v případě, že budou dostatečně napojeny na kvalitní infrastrukturu cestovního ruchu. Dále uvádíme popis současného stavu technické infrastruktury v území MAS.

Síť cyklistických, běžeckých a turistických tras

Jak již bylo řečeno v předchozím textu, jsou krajinný ráz a přírodní bohatství regionu určujícími faktory pro aktivní formy cestovního ruchu. Území nabízí především dobré podmínky pro pěší turistiku, cykloturistiku a v zimě běžecké lyžování. Obvyklá nástupní místa (Železná Ruda, Hamry, Nýrsko) jsou dobře dostupná jak osobní tak i veřejnou dopravou (silnice E53 Plzeň - Železná Ruda, železniční trať Praha – Plzeň – Železná Ruda, Šumavabus v rámci regionu).

Regionem prochází značená cyklotrasa druhé třídy č. 33 zvaná Šumavská magistrála o délce téměř 200 km, která začíná ve Všerubech, prochází po bývalých pohraničních a lesních cestách celou Šumavou a končí až ve Vyšším Brodu u vodní nádrže Lipno. Šumavská magistrála se dá v délce cca 150 km využít také pro běžecké lyžování. V území MAS prochází obcemi Nýrsko, Železná Ruda, Prášily, Modrava a Srní. Mezinárodní cyklotrasa č. 38 propojuje Plzeň s Mnichovem přes Klatovy, Železnou Rudu a Deggendorf. V území MAS prochází jen přes Železnou Rudu. Na tyto páteří trasy ovšem navazuje hustá síť regionálních cyklotras a cyklostezek, které jsou zejména v šumavské části regionu velmi dobře mapově zachyceny v materiálech různých subjektů (obce, mikroregiony, Plzeňský kraj, NP a CHKO Šumava). Většina lokálních cyklostezek je v zimě využívána pro běžecké lyžování.

Na hranici se Spolkovou republikou Německo je 6 hraničních přechodů (Prášily/Scheuereck, Železná Ruda/Bayrich-Eisenstein, Ostrý/Grosser Osser, Zadní Chalupy/Helmhof, Svatá Kateřina/Neukirchen, Fleky/Hofberg), které propojují regionální síť cyklotras a turistických tras se sítí bavorskou.

Seznam značených cyklotras v regionu MAS:

- cyklotrasa č. 33 (Všeruby – Nýrsko – Železná Ruda – Prášily – Modrava – Srní)
- mezinárodní cyklotrasa č. 38 (Plzeň – Klatovy - Železná Ruda – Deggendorf – Mnichov)
- cyklotrasa č. 1042 (Březník – Filipova Huť – Horská Kvilda)
- cyklotrasa č. 2032 (Patraska – Na Strašidle – Plázky – Víteň – Březí – Bradné)
- cyklotrasa č. 2035 (Luby – Loretka – Opálka – Zahorčice – Na Strašidle – Patraska – Městiště – Na Drahách – Datelov – Děpoltice)
- cyklotrasa č. 2037 Okruh (Javorná – Čachrov – Dobřemilice – Javorná)
- cyklotrasa č. 2038 (Klenová – Strážov – Běšiny)
- cyklotrasa č. 2047 (Nýrsko – Dešetice – Děpoltice)
- cyklotrasa č. 2048 (Nýrsko – Hodousice – Blata – Opálka – Strážov)
- cyklotrasa č. 2049 (Nýrsko – Stará Lhota – Pod Hraničářem – Zadní Chalupy – Gubrův Dvorec)
- cyklotrasa č. 2050 (Nýrsko – Chudenín – Přední Fleky)

- cyklotrasa č. 2052 (Nýrsko – Bystřice nad Úhlavou – Úborsko – Janovice nad Úhlavou – Bezděkov – Tajanov – Klatovy)
 cyklotrasa č. 2053 (Suché Studánky – Datelov – Zelená Lhota – Hamerský Dvůr)
 cyklotrasa č. 2055 (Špičák – Černé Jezero – U Zadních Chalup – Sv. Kateřina – Přední Fleky – Liščí Bouda)
 cyklotrasa č. 2072 (Železná Ruda – Alžbětín)
 cyklotrasa č. 2093 (Keply – Zadní Chalupy – Javorná – Suché Studánky – Divišovice)
 cyklotrasa č. 2096 (Blata – Děpoltice – Na Drahách)
 cyklotrasa č. 2100 (Špičák – Hojsova Stráž – Zelená Lhota - Prenet - Mústek – Špičák)
 cyklotrasa č. 2102 (Hamry – Stateček)
 cyklotrasa č. 2113 (Modrava – Předěl – Prášily – Železná Ruda)
 cyklotrasa č. 2114 (Rechle – Plavební kanál – Mosau – Srní)
 cyklotrasa č. 2116 (Železná Ruda – Debrník)
 cyklotrasa č. 2117 (Javoří pila – Plavební kanál – Rokyta)
 cyklotrasa č. 2118 (U Dobré Vody – Stodůlky – Velký Bor – Zelená hora)
 cyklotrasa č. 2119 (Aršelák – Hůrka – Prášilský potok)
 cyklotrasa č. 2121 (Srní – Pod Kostelním vrchem)
 cyklotrasa č. 2122 (Hakešická cesta – Tříjezerní slat' – Rybárna)

Stejně hustá jako síť cyklotras je i síť značených turistických cest různé obtížnosti zejména s ohledem na členitost terénu, kterým jsou vedeny.

Pěší značené cesty v území MAS:

- trasa č. 0215 (Klatovy – Loreta – Děpoltice – Špičák)
 trasa č. 0245 (Orlovice – Stateček – Černé Jezero – Debrník)
 trasa č. 1421 (Rajský Mlýn – Čachrov – Mústek – Ostrý)
 trasa č. 1423 (Špičák – Špičák vrchol)
 trasa č. 1426 (Klatovy – Bezděkov – Dlažov)
 trasa č. 1438 (Pancíř – Železná Ruda – Pomník A. Kašpara)
 trasa č. 1439 (Špičácké sedlo – Habr)
 trasa č. 1441 (Nový Brunst – Šmauzy)
 trasa č. 1459 (Nýrsko IC – U Zadních Chalup)
 trasa č. 1460 (Nýrsko – Orlovice)
 trasa č. 3624 (Svinná – Strážov – Janovice nad Úhlavou)
 trasa č. 3631 (Debrník – Hofmanky – Železná Ruda)
 trasa č. 3632 (Pod Lovečnou – Zelená Lhota – Hamry – Hojsova Stráž – Rozvodí)
 trasa č. 3641 (Petrovice nad Úhlavou – Matějovice u kaple – Pajrek – Nýrsko)
 trasa č. 3671 (Javorná – Děpoltice)
 trasa č. 3680 (Fleky – Pod Lišákem)
 trasa č. 6633 (Dešenice – Matějovice u kaple – pod Prenetem)
 trasa č. 6639 (Brčálník – Pod Mústkem – Tomandlův kříž – Makov)
 trasa č. 6678 (Černé Jezero – Špičák – Čertovo Jezero)
 trasa č. 6690 (Hamry – Hojsova Stráž – Pod statečkem – Vodopád)
 trasa č. 6695 (Hamry most – Větrovec)
 trasa č. 6696 (Železná Ruda – Železná Ruda)
 trasa č. 6700 (Prameniště Řezné – Gerlova Huť)
 trasa č. 6707 (Bývalé Zhůří – Nový Brunst)

trasa č. 6708 (Loreta – Týnec – Kašpárkovna)

Kromě pěší turistiky, cykloturistiky a běžeckého lyžování může být určitým potenciálem pro rozvoj cestovního ruchu také hipoturistika. Plzeňský kraj je bohužel jediný, který v současné době nemá vybudovanou (ani páteřní) síť hipoturistických stezek či tras. Nicméně i přes to lze říci, že se v regionu tento druh cestovního ruchu rozvíjí. V regionu existují nejméně 4 hipostanice – V Liščí u golfu (nabízí po celý rok ubytování, stravování, umístění koní v ohradách), Ranč u Mlýna v Bystřici nad Úhlavou (od května do září nabízí ubytování, stravování, zapůjčení koní, projížďky, venkovní jízďárnu, ustájení), Penzion St. Leonard v Uhlíšti (od ledna do listopadu nabízí ubytování, stravování, venkovní jízďárnu, ustájení) a Ekofarmu Šumava ve Staré Lhotě (po celý rok nabízí ubytování s kuchyňkou a bezbariérovým přístupem, přepravu koní, převoz zavazadel a venkovní ohradu)

Vedle značených pěších a cykloturistických tras je možno v regionu projít také několik naučných stezek, které interpretují místní přírodní bohatství nebo kulturní dědictví. Jednou z nich je již výše zmíněná naučná stezka Úhlavským luhem. Naučná okružní cyklostezka Farmářská stezka prochází lokalitami Stará Huť – Keply - Horní Kochánov – Dolní Kochánov – Rovná – Pařeží – Vojetice – Petrovice - Vlastějov - Dolejší Těšov – Hořejší Těšov – Zadní Chalupy – Mochov - Radkov. Na trase je 7 informačních míst s mapkou trasy, výškovým profilem trasy, ilustračními fotografiemi a textem upozorňujícím na přírodní, kulturní, historické a vlastivědné zajímavosti. Další naučné stezky zaměřené na přírodní bohatství jsou naučné stezky Tříjezerní slat', Brčálník, Proměna horské slatiny, Vydra – Království kamenů. Mnoho naučných stezek kombinuje interpretaci šumavské přírody a historie. Jsou to naučné stezky Okolo Kostelního vrchu, poznávací okruhy kolem Nýrska, Povydří, Vchynicko – Tetovský kanál, Sklářská stezka v okolí Železné Rudy, Historie Špičáku, Utajená obrana železné opony také v Železné Rudě a Spiessova naučná stezka v Bezděkově.

Zařízení v cestovním ruchu

Předpokladem pro rozvoj cestovního ruchu je zejména dostatečná kapacita ubytovacích a stravovacích služeb. Situace v oblasti ubytování je v regionu celkem uspokojivá. Jediným výrazným limitem je nedostatečná nabídka ubytování vyšší komfortní třídy na úrovni současného trendu. Výrazné nedostatky v nabídce stravovacích služeb je možné zaznamenat zejména v těch částech regionu, které nenabízejí aktivity pro zimní sporty. Následující tabulka uvádí počet ubytovacích a stravovacích zařízení, které je možné využít na území MAS Ekoregion Úhlava.

Tabulka 20, počet zařízení v cestovním ruchu

název obce	zařízení v cestovním ruchu – počet				
	hotelů	penzionů	tur. ubytoven	kempů	restaurací/hospod
Bezděkov	1	0	0	1	1
Čachrov	0	2	0	0	2
Dešenice	1	1	0	0	6
Hamry	3	9	0	0	6
Chudenín	3	0	0	0	1
Janovice nad Úhlavou	0	1	0	0	5
Klenová	0	0	0	0	1
Modrava	2	8	1	0	1
Nýrsko	2	8	2	1	13
Prášily	1	7	2	0	2
Srní	4	26	0	1	18
Strážov	0	2	0	2	2
Železná Ruda	12	40	11	1	14
Celkem MAS	29	104	16	6	72

Zdroj: ČSÚ

Druhým důležitým aspektem, vedle kapacit ubytovacích a stravovacích zařízení, je jejich umístění v návaznosti na kulturní a přírodní atraktivitu. V tomto ohledu dominují regionu Železná Ruda a Srní s největšími ubytovacími kapacitami a zároveň nejširší nabídkou atraktivit v okolí. Železná ruda navíc nabízí sportovní vyžití, které může lákat návštěvníky ke dlouhodobějšímu pobytu. Jedná se zejména o lyžařské areály. Výhodou v tomto ohledu má i město Strážov, které je městskou památkovou zónou. Otázkou je, jak dokáže tento potenciál využít v situaci, kdy kromě ubytování v kempech nedisponuje dostatečnou ubytovací kapacitou na vyšší úrovni standardu služeb pro dlouhodobější pobyty.

V Železné Rudě se nachází největší lyžařské středisko na české straně Šumavy Ski&Bike Špičák. Nabízí nejprudší sjezdovku v ČR, sjezdovky pro carvingový oblouk, snowtubing a také samostatný areál pro děti a začátečníky s pohyblivým kobercem. K dispozici je také škola lyžování a půjčovna lyžařského vybavení. Z dolní části areálu, kde je stejně jako na vrcholu k dispozici volná wifi síť se lze dostat sedačkovou lanovkou. Kromě ní je v areálu 10 dalších vleků s celkovou kapacitou 5 500 přepravovaných osob za hodinu. V areálu je celkem 8,4 km sjezdovek různé obtížnosti. V letním období nabízí park disciplíny pro bikery (freeride, downhill, horth shore a skoky). Další lyžařské areály v okolí jsou Ski areál Železná Ruda – Belveder (3 vleky), Ski areál Železná Ruda – Nad nádražím (2 vleky) a Ski areál Javorná. V těchto areálech jsou sjezdovky o délce do jednoho kilometru většinou střední obtížnosti. Lanovkou je možno se přepravit se také na horu Špičák nebo ze Špičáku na Pancíř.

Další důležitou otázkou pro rozvoj cestovního ruchu je návazná infrastruktura ve smyslu volnočasových aktivit při nepříznivém počasí, aktivit pro rodiny s dětmi apod. V tomto ohledu lze zmínit Muzeum Královského hvozdu v Nýrsku, Muzeum Šumavy v Železné Rudě, Pivovarské muzeum a Muzeum motocyklů a loutek v Železné Rudě, Muzeum drezín

v Čachrově nebo Archeopark Prášíly či Lesní divadlo v Nýrsku. K letnímu trávení volného času může sloužit rekonstruovaný areál koupaliště ve Strážově a další povětšinou přírodní koupaliště téměř ve všech obcích regionu. Další atraktivita jsou Lanový park Prášíly, Lanové centrum v Železné Rudě, Návštěvnické centrum Modrava, Wellness areál v hotelu Wellness Horizont na Špičáku, Golf club Šumava v Liščí u Chudenína). Mezi společenské a kulturní akce nadregionálního významu patří kromě tradičních poutí Jízda sv. Linharta v Uhlišti a Letní slavnosti CH. H. Spiesse v Bezděkově.

Informační centra

Na území MAS Ekoregion Úhlava působí 6 informačních center. Dvě v Železné Rudě (celoroční denní provoz) a po jednom ve Strážově (celoroční provoz pondělí až čtvrtek), Prášílech (v červenci a srpnu otevřeno denně, jinak od středy do neděle), Modravě (celoroční denní provoz) a Nýrsku (v sezóně otevřeno denně jinak ve všední dny). Kromě informování návštěvníků, provozování internetových prezentací a šíření informačních materiálů působí také jako koordinátoři kulturních akcí v regionu.

1.9. Životní prostředí

1.9.1. Ovzduší

Podle mapy imisní zátěže, kterou zpracovává Ministerstvo životního prostředí, jsou na území MAS jen tři lokality, kde dosahuje imisní zátěž 10%. Jsou to města Janovice nad Úhlavou, Nýrsko a Železná ruda. Nejpravděpodobnějším důvodem je velká koncentrace dopravy v areálu bývalých kasáren v Janovicích nad Úhlavou a v turisticky exponované Železné Rudě, která je navíc hraničním přechodem se Spolkovou republikou Německo pro autobusy, osobní a nákladní vozy na hlavním tahu z Plzně, silnici E 53. Janovice nad Úhlavou a Nýrsko leží na silnicích druhé třídy č. 190 a 191, což jsou rovněž komunikace hojně využívané pro osobní i nákladní dopravu ve směru Plzeň – Železná Ruda. Imisní zátěž v ostatních obcích se pohybuje do 2%. Kromě zatížení dopravou je nejsilnějším znečišťovatelem ovzduší vytápění domácností. Fakt, že většina domácností je v těchto obcích vytápěna uhlím nebo dřevem a imisní zátěž ve většině obcí je přesto nízká, je způsoben nízkou hustotou osídlení mimo centra regionu, kterými jsou právě Nýrsko, Janovice nad Úhlavou a Železná Ruda. Lokálně však vytápění tuhými palivy, zejména uhlím, způsobuje problémy se znečištěním ovzduší téměř ve všech obcích. Následující tabulka uvádí přehled zdrojů vytápění domácností v jednotlivých obcích MAS. Co se týče projektových záměrů jednotlivých obcí v této oblasti, jediným uvažovaným projektem je výměna zdroje tepla v obecní výtopně v Srní z uhlí na OZE.

Tabulka 21, způsob vytápění objektů

Členské obce MAS Radbuza	vytápění objektů (v %)				
	uhlí	dřevo	elektřina	plyn	tep. čerpadlo/ost.
Bezděkov	35	10	5	50	0
Čachrov	35	35	1	26	3
Dešenice	40	40	5	10	5
Hamry	30	52	15	2	1
Chudenín	63	20	5	10	2
Janovice nad Úhlavou	60	10	6	18	6
Klenová	80	20	0	0	0
Modrava	10	60	20	0	10
Nýrsko	70	5	5	20	0
Prášíly	15	60	10	10	5
Srní	35	25	5	4	1
Strážov	50	30	4	15	1
Železná Ruda	10	30	10	50	0

Zdroj: vlastní šetření

1.9.2. Voda

Velká část území MAS leží v blízkosti vodní nádrže Nýrsko, která slouží jako zásobárna pitné vody. Tento fakt určuje do značné míry ochranná opatření, která musí obyvatelé v jejím okolí respektovat například při provozu zařízení v turistickém ruchu. Povrchové vody obecně, v jižní části regionu díky jeho umístění v NP a CHKO Šumava a v severní části regionu díky již zmíněné ochraně vodní nádrže Nýrsko a řeky Úhlavy, mají velmi dobrou kvalitu. Podle studie starých ekologických zátěží Plzeňského kraje jsou lokalitami, které mohou ovlivnit kvalitu povrchových vod skládky v Chudeníně, Janovicích nad Úhlavou, Nýrsku a Železně Rudě. Jediné další riziko představují čerpací stanice pohonných hmot. V současné době probíhá odkanalizování obcí a místních částí Hamry, Zelená Lhota, Dešenice, Milence a Stará Lhota na ČOV Nýrsko. Realizace této akce výrazně pomůže obyvatelům obcí, které jsou umístěny nad vodní nádrží Nýrsko a pro něž platí z důvodu ochrany čistoty povrchových vod nejprísnejší pravidla. Problémy s chybějící nebo zastaralou kanalizací řeší také další obce MAS (Chudenín, Janovice nad Úhlavou, Klenová, Nýrsko, Strážov). V Chudeníně a Modravě je plánována rekonstrukce či výstavba ČOV. Železná ruda plánuje rekonstrukci úpravny vody.

Podle evidence vodohospodářských aktivit Plzeňského kraje jsou jediným městem ohroženým povodněmi v regionu MAS Janovice nad Úhlavou.

1.9.3. Krajina

Celková výměra území MAS Ekoregion Úhlava je 59 284 ha. Z této plochy bylo (k 31. 12. 2011) 5 913 ha orné půdy, 383 ha zahrad, 198 ha ovocných sadů, 9 255 ha trvalých travních porostů, 13 897 ha zemědělské půdy, 39 973 ha lesní půdy, 1 004 ha vodní plochy, 360 ha zastavěné plochy a 5 350 ha ploch nezařazených do předchozích kategorií. Největší část regionu tedy zauímají lesy.

Obce Čachrov, Modrava, Prášíly, Srní a Železná Ruda svými katastry zasahují do NP Šumava. Do CHKO Šumava svým katastrem zasahují ještě obce Dešenice, Hamry, Chudenín, Nýrsko a Strážov. Na území MAS se nachází dvě národní přírodní rezervace (Bílá strž, Černé a Čertovo jezero).

V regionu MAS z důvodu umístění v NP Šumava, CHKO Šumava a v ochranném pásmu vod (řeka Úhlava) neprobíhá intenzivní zemědělská výroba. Velký vliv na krajinu má naopak hospodaření v lesích i v souvislosti s ochranou přírody v NP Šumava.

Důlní činnost v současné době mění ráz krajiny pouze na katastru obce Bezděkov, kde je povrchový štěrko-pískový lom. Na území obce Strážov se v minulosti hojně těžilo stříbro a olovo, v okolí Železné Rudy probíhala v minulosti těžba a zpracování železné rudy, později se zde těžil křemen na výrobu skla. Pozůstatky této činnosti jsou dosud v krajině patrné.

Důležitým nástrojem pro péči o krajinu jsou pozemkové úpravy, které mohou zkvalitnit vodohospodářskou i ekologickou funkci krajiny, zároveň pomohou řešit majetkové problémy s půdou, iniciují tvorbu protierozních a protipovodňových opatření a obnovu původní cestní sítě. Z obcí na území MAS jsou pozemkové úpravy ukončené pouze v obci Hamry. V ostatních obcích regionu jsou buď rozpracované, nebo plánované (Čachrov).

1.9.4. Nakládání s odpady

Odpadové hospodářství v obcích na území NP Šumava řeší Analýza systému odpadového hospodářství obcí Regionu NP Šumava. Dle tohoto dokumentu pochází 20% vyprodukovaného odpadu na území obcí NP Šumava z odvětví cestovního ruchu. Produkují ho tedy buď návštěvníci a turisté nebo provozovatelé zařízení. Produkce odpadů stálých obyvatel regionu je ve srovnání s jinými obcemi Plzeňského kraje podprůměrná. Relativně velké průměrné výdaje na jednu tunu komunálního odpadu (cca 3 000,- Kč) jsou způsobeny většími svozovými vzdálenostmi a náklady na sběr a dopravu do vzdálených zařízení pro zpracování a využití odpadů. Dle analýzy je problémem také „dovoz“ komunálního odpadu ze sousedního Německa. Dlouhodobě je v malé míře řešená problematika nakládání s biologicky rozložitelnými odpady (Železná Ruda připravuje projekt na zřízení komunitní kompostárny v Alžbětíně, Janovice nad Úhlavou o zřízení kompostárny uvažují). Obce vyjadřují také potřebu řešit nakládání s objemnými odpady a zejména jejich dočasné ukládání. Pro další území MAS není zpracován koncepční materiál, který by odpadové hospodářství řešil.

Na území MAS jsou umístěny dvě skládky. Na skládku v Hodousicích (Nýrsko) je možno ukládat již pouze stavební suť a zeminu. V Chudeníně je umístěna skládka průmyslového odpadu. Sběrné dvory jsou provozovány v Dešenících, Janovicích nad Úhlavou, Nýrsku a v Železné Rudě.

Komunální odpad z území regionu je umístován na skládky ve Štěpánovicích, Vysoké, Libíně, a v Chrástu u Březnice. Největšími subjekty zajišťujícími svoz komunálního odpadu jsou Odpadové hospodářství Klatovy s.r.o., Rumpold a.s. a Západočeské komunální služby a.s.

1.9.5. Environmentální výchova

Kromě NP Šumava, kde probíhá environmentální výchova ve třech střediscích, která jsou ovšem mimo území MAS (Vimperk, Kašperské Hory, Stožec), jsou hlavním nositelem EVVO v regionu mateřské a základní školy. V rámci průřezového tématu školních vzdělávacích plánů Environmentální výchova se děti seznamují se všemi aspekty problematiky péče o životní prostředí. Vybudování environmentálního a informačního centra doplněného o naučnou cestu plánuje město Železná Ruda.

2. Analýza problémů, analýza potřeb

2.1. celková SWOT analýza

Analýza silných a slabých stránek, příležitostí a ohrožení byla zpracována se zapojením partnerů na veřejném projednání, které se konalo 20. června 2014 ve Strážově. Na jednání byly přítomni zástupci relevantních zájmových skupin z regionu MAS.

SWOT analýza byla vytvořena použitím metody „Brainstorming“. Účastníci setkání formulovali silné a slabé stránky regionu, příležitosti a ohrožení. V dalším kroku mohl každý z účastníků přiřadit k jednotlivým výroky určitý počet bodů, podle toho, jak se mu jevil daný výrok důležitý pro další rozvoj regionu MAS. Následně byly výroky rozděleny do jednotlivých rozvojových oblastí. Výroky SWOT analýzy jsou řazeny sestupně podle počtu bodů, které daný výrok obdržel.

Ze SWOT analýzy vyplynulo, že nejsilnějšími stránkami regionu MAS je kvalitní životní prostředí a zachovalá příroda spolu s dobrou infrastrukturou pro pěší, cykloturistiku a zimní sporty zejména v oblasti centrální Šumavy, dobrá spolupráce veřejného a neziskového sektoru a fungující přeshraniční spolupráce s Bavorskem. Slabými stránkami jsou nedostatek pobytových zařízení pro seniory, nedostatečná nabídka základních služeb pro obyvatele, špatná kvalita místních komunikací a nedostatečná infrastruktura pro chodce a cyklisty v obcích i mezi nimi. V oblasti cestovního ruchu je nejslabší stránkou nedostatečná nabídka turistických atrakcí pro rodiny s dětmi a to zejména při nepříznivém počasí, kdy nelze trávit čas aktivitami pod širým nebem.

Silné stránky

- příroda (10 bodů)
- spolková činnost, spolupráce spolků se samosprávou (10 bodů)
- sportovní příležitosti pro zimní sezónu (9 bodů)
- naučné stezky (9 bodů)
- vybudovaná síť cyklotras (8 bodů)
- česko-německá spolupráce (7 bodů)
- kvalitní ovzduší (6 bodů)
- kvalitní pitná voda v regionu (přehrada Nýrsko) (6 bodů)
- sousedství s Německem (práce, cestovní ruch) (5 bodů)
- bezproblémový vztah s Němci (5 bodů)
- velké množství památek (5 bodů)
- silný vztah obyvatel k území (5 bodů)
- kvalitní propagace regionu (4 body)
- široká nabídka mimoškolních aktivit (4 body)
- personální stabilita samospráv (4 body)
- dokončené odkanalizování téměř všech šumavských obcí (4 body)
- kvalita práce MAS v minulém období (4 body)
- čistý průmysl – nezatěžuje životní prostředí (4 body)
- lepší vybavení ve školách (3 body)
- realizace pozemkových úprav (3 body)
- technická infrastruktura (čističky) v šumavské části regionu (3 body)
- galerie Klenová (2 body)
- dostatek míst ve školách (2 body)
- kvalitní zázemí pro cestovní ruch (větší množství penzionů) (2 body)
- technické vybavení pro kulturní akce (2 body)
- ekofarmy, prodej regionálních výrobků (2 body)
- aktualizace územních plánů (1 bod)
- činnost hospodářské komory
- tradiční kulturní akce nadregionálního charakteru
- bike-park (Železná Ruda, Špičák)
- aktivní přístup místních lidí
- extenzivní chov dobytka
- otevřenost spolupráce škol s NNO a veřejností

Slabé stránky

- chybí pobytové zařízení pro seniory (21 bodů)
- úbytek služeb pro obyvatele v menších obcích (kvůli centralizaci) (12 bodů)
- špatné podmínky pro chodce a cyklisty (spojení mezi městy i v obcích) (9 bodů)
- nabídka atraktivit pro turisty – při dešti, pro rodiny s dětmi (7 bodů)
- kvalita komunikací 3. třídy, příkopy (odvod vody) (7 bodů)
- chybějící rozvojové centrum (Klatovy tak nefungují) (6 bodů)
- kvalita krajských komunikací (6 bodů)
- neudržování krajiny soukromými vlastníky (meliorační stoky, zarůstání nálety) (6 bodů)

- nízká kvalita služeb pro turisty (5 bodů)
- stav státních lesů (necitlivé hospodaření) (5 bodů)
- možnosti stravování v Nýrsku (4 body)
- dopravní obslužnost veřejnou dopravou (4 body)
- ubytovny pro nízkopříjmové skupiny obyvatel (4 body)
- nízké příjmy obyvatel (4 body)
- necitlivý přístup ke krajině – sledují se jen ekonomické zájmy (3 body)
- direktivní přístup veřejné správy (chybí výměna informací mezi obcemi) (3 body)
- přeshraniční jazyková spolupráce (školky) (2 body)
- nedostatek kvalifikovaných řemeslníků (nekvalitní práce škol, absolventi nerozumí oboru) (2 body)
- spolupráce zaměstnavatelů a středních škol (2 body)
- chybí ubytování s vyšším standardem (1 bod)
- technická infrastruktura v obcích mimo CHKO (1 bod)
- vysoká frekvence automobilové dopravy
- nedokončená privatizace zemědělských objektů (Dešenice)
- chybí vzdělávání pro řemeslníky (učňovské školství)
- pracovní místa montážního typu- práce u pásu
- odchod kvalifikovaných pracovníků do Německa
- chybějící politické napojení regionu (málo poslanců za okres, žádný senátor)

Příležitosti

- dobře nastavená pravidla příštího programovacího období (13 bodů)
- podpora a propagace služeb drobných živnostníků a podnikatelů (tvorba pracovních míst) (11 bodů)
- potenciál území pro rozvoj cestovního ruchu – jeho využití (10 bodů)
- rozvoj pečovatelských služeb v regionu (9 bodů)
- intenzivnější spolupráce s Plzeňským krajem (7 bodů)
- zapojení do systému Šumavské karty (4 body)
- zakázky mohou realizovat místní podnikatelé (4 body)
- zpřístupnění Šumavy pro všechny věkové skupiny (4 body)
- koordinovaná činnost podnikatelských subjektů (v rámci spol. činností – vleky – i napříč sektory – zemědělství, restaurace) (3 body)
- dobudování související infrastruktury k mezinárodní cyklotrase (2 body)
- koordinace pořádání kulturních akcí a výměna informací o jejich konání (2 body)
- zkušenosti a připravení žadatelé (1 bod)
- prezentace výsledků akcí (1 bod)
- obnova výroby tradičních potravin
- infrastruktura pro hippostezky (hippostanice, značení)
- spolupráce s IC mimo region
- příliv cizinců jako trvalých obyvatel

Ohrožení

- koncentrace nepřizpůsobivých občanů na určitých místech (vznik vyloučených lokalit) (9 bodů)
- vyvádění financí z regionu (veřejné zakázky vyhrávají cizí firmy) (8 bodů)
- omezování občanské vybavenosti (obchody, lékárny, pošty) (8 bodů)
- další centralizace veřejných služeb (7 bodů)
- zhoršující se celospolečenské klima (4 body)
- nárůst administrativy pro obce (2 body)
- mizející zelená Šumava (2 body)
- zamezení rozvoje malých obcí (nemožnost budovat vlastní infrastrukturu, pokračující administrativní zátěž) (2 body)
- zemědělská politika (monokultury, nekoncepční péče o krajinu) (1 bod)
- malý zájem občanů o veřejné dění (1 bod)
- pokračující politická izolace regionu
- výstavba supermarketů

2.2. SWOT analýza rozvojových oblastí

Na základě provedené SWOT analýzy byly identifikovány následující oblasti rozvoje

- 1) Cestovní ruch
- 2) Krajina a příroda
- 3) Sociální oblast a školství
- 4) Podnikání
- 5) Rozvoj obcí

Cestovní ruch

Silné stránky

- příroda (10 bodů)
- sportovní příležitosti pro zimní sezónu (9 bodů)
- naučné stezky (9 bodů)
- vybudovaná síť cyklotras (8 bodů)
- sousedství s Německem (práce, cestovní ruch) (5 bodů)
- velké množství památek (5 bodů)
- kvalitní propagace regionu (4 body)
- galerie Klenová (2 body)
- kvalitní zázemí pro cestovní ruch (větší množství penzionů) (2 body)
- bike-park (Železná Ruda, Špičák)

Slabé stránky

- nabídka atraktivit pro turisty – při dešti, pro rodiny s dětmi (7 bodů)
- nízká kvalita služeb pro turisty (5 bodů)
- možnosti stravování v Nýrsku (4 body)
- chybí ubytování s vyšším standardem (1 bod)

Příležitosti

- potenciál území pro rozvoj cestovního ruchu – jeho využití (10 bodů)
- zapojení do systému Šumavské karty (4 body)
- zpřístupnění Šumavy pro všechny věkové skupiny (4 body)
- koordinovaná činnost podnikatelských subjektů (v rámci spol. činností – vleky – i napříč sektory – zemědělství, restaurace) (3 body)
- dobudování související infrastruktury k mezinárodní cyklotrase (2 body)
- infrastruktura pro hipostezky (hipostanice, značení)
- spolupráce s IC mimo region

Ohrožení

- SWOT analýza nedefinovala žádná ohrožení

Krajina a příroda

Silné stránky

- příroda (10 bodů)
- kvalitní ovzduší (6 bodů)
- kvalitní pitná voda v regionu - přehrada Nýrsko (6 bodů)
- dokončené odkanalizování téměř všech šumavských obcí (4 body)
- čistý průmysl – nezatěžuje životní prostředí (4 body)
- technická infrastruktura (čističky) v šumavské části regionu (3 body)

Slabé stránky

- neudržování krajiny soukromými vlastníky - meliorační stoky, zarůstání nálety (6 bodů)
- stav státních lesů - necitlivé hospodaření (5 bodů)
- necitlivý přístup ke krajině – sledují se jen ekonomické zájmy (3 body)
- technická infrastruktura v obcích mimo CHKO (1bod)
- vysoká frekvence automobilové dopravy

Příležitosti

- SWOT analýza nedefinovala žádné příležitosti

Ohrožení

- zemědělská politika - monokultury, nekoncepční péče o krajinu (1 bod)

Sociální oblast a školství

Silné stránky

- široká nabídka mimoškolních aktivit (4 body)
- lepší vybavení ve školách (3 body)
- dostatek míst ve školách (2 body)
- otevřenost spolupráce škol s NNO a veřejností

Slabé stránky

- chybí pobytové zařízení pro seniory (21 bodů)
- úbytek služeb pro obyvatele v menších obcích - kvůli centralizaci (12 bodů)
- ubytovny pro nízkopříjmové skupiny obyvatel (4 body)
- nízké příjmy obyvatel (4 body)
- přeshraniční jazyková spolupráce - školky (2 body)
- nedostatek kvalifikovaných řemeslníků - nekvalitní práce škol, absolventi nerozumí oboru (2 body)
- spolupráce zaměstnavatelů a středních škol (2 body)
- chybí vzdělávání pro řemeslníky (učňovské školství)
- odchod kvalifikovaných pracovníků do Německa

Příležitosti

- rozvoj pečovatelských služeb v regionu (9 bodů)

Ohrožení

- koncentrace nepřizpůsobivých občanů na určitých místech - vznik vyloučených lokalit (9 bodů)

Podnikání

Silné stránky

- sousedství s Německem - práce, cestovní ruch (5 bodů)
- ekofarmy, prodej regionálních výrobků (2 body)
- činnost hospodářské komory
- kvalitní zázemí pro cestovní ruch - větší množství penzionů (2 body)
- bike-park - Železná Ruda, Špičák
- extenzivní chov dobytka

Slabé stránky

- stav státních lesů - necitlivé hospodaření (5 bodů)
- neudržování krajiny soukromými vlastníky - meliorační stoky, zarůstání nálety (6 bodů)
- možnosti stravování v Nýrsku (4 body)
- nízké příjmy obyvatel (4 body)
- nedostatek kvalifikovaných řemeslníků - nekvalitní práce škol, absolventi nerozumí oboru (2 body)
- spolupráce zaměstnavatelů a středních škol (2 body)
- nedokončená privatizace zemědělských objektů - Dešenice
- pracovní místa montážního typu - práce u pásu
- odchod kvalifikovaných pracovníků do Německa

Příležitosti

- podpora a propagace služeb drobných živnostníků a podnikatelů - tvorba pracovních míst (11 bodů)
- zapojení do systému Šumavské karty (4 body)

- zakázky mohou realizovat místní podnikatelé (4 body)
- koordinovaná činnost podnikatelských subjektů - v rámci spol. činností – vleky – i napříč sektory – zemědělství, restaurace (3 body)
- obnova výroby tradičních potravin

Ohrožení

- vyvádění financí z regionu - veřejné zakázky vyhrávají cizí firmy (8 bodů)
- výstavba supermarketů

Rozvoj obcí

Silné stránky

- spolková činnost, spolupráce spolků se samosprávou (10 bodů)
- česko-německá spolupráce (7 bodů)
- bezproblémový vztah s Němci (5 bodů)
- silný vztah obyvatel k území (5 bodů)
- personální stabilita samospráv (4 body)
- dokončené odkanalizování téměř všech šumavských obcí (4 body)
- kvalita práce MAS v minulém období (4 body)
- realizace pozemkových úprav (3 body)
- technická infrastruktura (čističky) v šumavské části regionu (3 body)
- technické vybavení pro kulturní akce (2 body)
- aktualizace územních plánů (1 bod)
- tradiční kulturní akce nadregionálního charakteru
- aktivní přístup místních lidí

Slabé stránky

- špatné podmínky pro chodce a cyklisty spojení mezi městy i v obcích - (9 bodů)
- kvalita komunikací 3. třídy, příkopy - odvod vody (7 bodů)
- kvalita krajských komunikací (6 bodů)
- chybějící rozvojové centrum - Klatovy tak nefungují (6 bodů)
- dopravní obslužnost veřejnou dopravou (4 body)
- direktivní přístup veřejné správy - chybí výměna informací mezi obcemi (3 body)
- technická infrastruktura v obcích mimo CHKO (1bod)
- vysoká frekvence automobilové dopravy
- chybějící politické napojení regionu - málo poslanců za okres, žádný senátor

Příležitosti

- dobře nastavená pravidla příštího programovacího období (13 bodů)
- intenzivnější spolupráce s Plzeňským krajem (7 bodů)
- koordinace pořádání kulturních akcí a výměna informací o jejich konání (2 body)

- zkušební a připravení žadatelé (1 bod)
- prezentace výsledků akcí (1 bod)
- příliv cizinců jako trvalých obyvatel

Ohrožení

- omezování občanské vybavenosti - obchody, lékárny, pošty (8 bodů)
- další centralizace veřejných služeb (7 bodů)
- zhoršující se celospolečenské klima (4 body)
- nárůst administrativy pro obce (2 body)
- zamezení rozvoje malých obcí - nemožnost budovat vlastní infrastrukturu, pokračující administrativní zátěž (2 body)
- malý zájem občanů o veřejné dění (1 bod)
- pokračující politická izolace regionu

2.3. Shrnutí analýz a popis problémů a rozvojových potřeb území

2.3.1. Cestovní ruch

- V oblasti cestovního ruchu je území MAS zaměřené na jednodenní či krátkodobé pobyty spojené s pěší turistikou, cykloturistikou a hipoturistikou a na zimní sporty spojené s několikadenním i krátkodobým pobytem.
- Nejvýznamnější atraktivity pro cestovní ruch jsou sportovní areály v Železné Rudě, národní technická památka vodní elektrárna Čeňkova pila, technická památka Vchynicko – Tetovský plavební kanál, zámek Bystřice nad Úhlavou, Chráněná přírodní rezervace Bílá strž.
- V regionu chybí atraktivity spojené s hornickou historií ve Strážově, s těžbou zlata na Šumavě a zpracováním rudy v Hamrech (technická vodní díla).
- V regionu MAS je dostatek naučných stezek zaměřených na přírodní bohatství. Bylo by vhodné vytvořit naučné stezky k problematikám zmíněným v předchozím bodě.
- Síť turistických a cykloturistických tras v regionu je relativně hustá a propojuje zajímavá místa v území zejména v prostoru tzv. centrální Šumavy.
- V území MAS chybí doprovodné volnočasové aktivity pro různé cílové skupiny návštěvníků (vnitřní aktivity při nepříznivém počasí, zážitková turistika).
- MAS by v budoucnu měla iniciovat užší spolupráci informačních center jak v regionu MAS, tak i mimo něj v rámci České republiky i v přeshraničním Bavorsku.

2.3.2. Krajina a příroda

- Největšími znečišťovateli ovzduší v území MAS jsou dopravní zatížení na silnicích I. i II. třídy a soukromé zdroje vytápění. Obecně lze kvalifikovat stav ovzduší v regionu jako velmi dobrý.
- V území se nevyskytují lokality s vysokým rizikem znečištění povrchových a podzemních vod.
- Obce chtějí nadále zkvalitňovat nakládání s odpadními vodami (výstavby či rekonstrukce kanalizací a ČOV).
- V obcích MAS by měl pokračovat proces pozemkových úprav.
- Obce MAS nemají zásadní problém v oblasti nakládání s odpady. Největším tématem pro příští období je odpad produkovaný v odvětví cestovního ruchu zejména na území NP Šumava.
- Hlavním centrem environmentálního vzdělávání v regionu jsou mateřské a základní školy.

2.3.3. Sociální oblast a školství

- V území MAS v současné době hrozí zanikání základních škol. Tento problém je částečně způsoben stárnutím populace, jeho hlavním důvodem však je odliv mladých lidí a rodin s dětmi do větších sídel.
- Aktuálním problémem je stav objektů základních a mateřských škol v regionu. V následujícím období by měly být realizovány projekty na rekonstrukci školních budov a investice do jejich vybavení.
- V sociální oblasti budou aktivity obcí i poskytovatelů sociálních služeb zaměřeny na zkvalitnění služeb pro seniory (zejména pobytových).
- Dalším tématem v sociální oblasti je zkvalitnění oblasti služeb pro osoby ohrožené sociálním vyloučením (zejména projekty zaměřující se na prevenci socio-patologických jevů u mládeže – volnočasová a nízkoprahová centra, klubovny).
- Výrazný problém způsobuje kumulace rodin a jednotlivců ohrožených sociálním vyloučením v ubytovnách v Janovicích nad Úhlavou a v Chudeníně.
- Většina obcí regionu prošla (či právě prochází) procesem komunitního plánování sociálních služeb a sociální oblast je v regionu koordinována v rámci komunitního plánu sociálních služeb.

2.3.4. Podnikání

- V regionu chybí drobní podnikatelé, biofarmy i samostatně hospodařící rolníci, kteří by vytvářeli regionální produkty, popř. využívali farmářské trhy či prodej ze dvora.
- V regionu jsou dva objekty, které jsou v národní databázi brownfieldů, a to bývalá kasárna v Nýrsku a Janovicích nad Úhlavou. Další objekty lze spíše přiřadit do kategorie nevyužívané objekty. Problémem některých obcí jsou ekologické zátěže v bývalých zemědělských objektech.
- Nezaměstnanost v regionu i přes ekonomickou recesi je v porovnání s jinými venkovskými regiony nízká.
- MAS by se měla zaměřit na iniciaci projektů, které podpoří rozvoj drobného podnikání a živností.

2.3.5. Rozvoj obcí

- Technický stav místních komunikací je špatný. Problémem je také bezpečnost provozu.
- Chybí infrastruktura pro pěší a cyklistickou dopravu v sídlech a k jejich propojení.
- Dopravní obslužnost ve větších sídlech regionu je dobrá. Problémy jsou však v malých obcích.
- Vedle zkvalitňování vzhledu intravilánů obcí, jsou v regionu velmi aktuální projekty a záměry na zkvalitnění trávení volného času pro místní obyvatele i návštěvníky regionu.
- Z inženýrských sítí jsou v regionu v nejhorším technickém stavu, i co se do pokrytí týče, kanalizační sítě. Aktuální jsou i rekonstrukce či nové rozvody vodovodní sítě. Plynofikace není pro obce aktuálním tématem.
- Dostupnost a kvalita služeb je dobrá ve větších sídlech regionu, v menších obcích je nutné se zaměřit na udržení stávajících služeb či zajištění jejich základní nabídky.

Důležitým průřezovým tématem, které bylo identifikováno v rámci procesu tvorby SWOT je téma spolupráce. Je myšlena spolupráce na úrovni jednotlivých zájmových skupin v území MAS, ale také spolupráce navenek, například s relevantními subjekty ze sousedního Bavorska. Posílení spolupráce a zefektivnění komunikace přispěje k naplnění cílů ve všech výše uvedených rozvojových oblastech. Toto průřezové téma bude naplňováno především animační činností managementu MAS.

3. Zmapování strategií, jejichž realizace se odehrává na území

Tato kapitola poskytuje přehled o nadřazených, podřazených a dalších relevantních strategických dokumentech, které jsou na území působnosti MAS Ekoregion Úhlava realizovány, nebo jejichž realizace je pro období let 2007 – 2020 předpokládána.

Nadřazenými dokumenty jsou především dokumenty na úrovni Plzeňského kraje případně dokumenty na úrovni ORP Klatovy a ORP Sušice. Specifickým nadřazeným dokumentem je Krajinový integrovaný plán rozvoje Regionu NP Šumava. V rámci přípravy a zpracování Strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS Ekoregion Úhlava byly níže uvedené dokumenty zohledněny jak na úrovni zpracování analytické, tak i na úrovni tvorby strategické části dokumentu při stanovení priorit a cílů rozvoje regionu MAS. Z obcí, na jejichž území MAS působí, mají zpracovaný vlastní strategický dokument Dešenice, Chudenín, Janovice nad Úhlavou, Nýrsko a Strážov. Následující tabulka nezahrnuje strategické dokumenty realizované na úrovni celé České republiky.

Tabulka 22, relevantní strategické dokumenty

Název programu/koncepce/strategie	Základní cíle/obsah dokumentu
Strategie rozvoje mikroregionu Úhlava	<ul style="list-style-type: none"> • stabilizace a rozvoj průmyslové výroby • stabilizace a harmonizace zemědělské produkce • využití potenciálu cestovního ruchu • optimalizace dopravní obslužnosti mikroregionu • rozvoj a harmonizace technické infrastruktury • řešení odpadové problematiky • stabilizace populace v mikroregionu • rozvoj hmotné i nehmotné kultury a aktivit volného času • zvýšení vzdělanosti v regionu • zajištění kvalitního životního prostředí • šetrné a efektivní využití území • stabilizace periferních oblastí mikroregionu
Strategie rozvoje Mikroregionu Šumava – Západ	<ul style="list-style-type: none"> • vytvoření podmínek pro všestranně udržitelný rozvoj a zkvalitnění životní úrovně obyvatel <p>V rámci spolupráce při řešení problematiky regionálního rozvoje obce mikroregionu kladou důraz zejména na všeobecnou ochranu životního prostředí, společný postup při dosahování stability území a jeho trvale udržitelného rozvoje, součinnost na významných investičních akcích, záchranu a podporu kulturního dědictví, podporu rozvoje podnikání a rozvoj přeshraniční spolupráce.</p>

<p>Rozvojová koncepce Přeshraniční akční sdružení "Královský hvozd"</p>	<p>Koncepce stanovuje konkrétní společné cíle v následujících oblastech</p> <ul style="list-style-type: none"> • turismus, volný čas a rekreace • rozvoj venkova – trvalé zemědělství a lesnictví • ochrana přírody a životního prostředí • lidské zdroje – sociální oblast, vzdělávání, umění, kultura • informace a komunikace • hospodářský rozvoj • infrastruktura - doprava
<p>Plán rozvoje a udržitelnosti sociálních služeb na území Dobrovolného svazku obcí Úhlava</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zvyšování dostupnosti sociálních služeb • podpora řešení dopravní dostupnosti a bezbariérovosti v regionu • řešení problémů ve „vyloučených“ lokalitách Janovice nad Úhlavou a Chudenín • podpora řešení nabídky pobytových služeb pro seniory • podpora prevence rizikových jevů • zajištění informovanosti o sociálních a návazných službách v regionu • podpora začleňování osob se zdravotním postižením z Bystřice nad Úhlavou
<p>Komunitní plán sociálních služeb a služeb návazných na Klatovsku</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podpora seniorů a osob se zdravotním postižením • podpora dětí, mládeže a rodin s dětmi • podpora služeb pro osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách • řešení bytové problematiky v regionu • odstraňování stavebních bariér v území • zvýšení informovanosti o sociálních službách • podpora řešení problémů v sociální oblasti v regionu
<p>Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb pro ORP Sušice</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zajištění informování, koordinace a systémového rozvoje sociálních služeb • řešení problematiky seniorů • řešení problematiky lidí se zdravotním postižením • řešení problematiky dětí, mládeže a sociálně znevýhodněných
<p>Marketingová strategie Šumavy v oblasti cestovního ruchu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zvýšení počtu návštěvníků Šumavy • prodloužení délky pobytu návštěvníků • snížení dopadů vlivu počasí a sezóny na

	<ul style="list-style-type: none"> počet návštěvníků a délku pobytu • zvýšení pozitivních ekonomických dopadů cestovního ruchu na obce zapojené do projektu • zkvalitnění života místních obyvatel • vytvoření podmínek a prostoru pro rozvoj podnikání • zkvalitnění dopravní dostupnosti a obslužnosti • určení vhodných jednotných nástrojů pro komunikaci Šumavy jako marketingového produktu • stanovení rámcových nákladů na doporučené marketingové nástroje • zapracování specifík Šumavy do rozvojové strategie
<p>Krajinný integrovaný plán rozvoje Regionu – Národní park Šumava</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zlepšování podmínek pro podnikání na území Regionu Národního parku Šumava, podpora vzniku a rozvoje malých a středních podniků a posilování jejich konkurenceschopnosti • zlepšení dostupnosti a obslužnosti území regionu NPŠ • využívání přírodního a krajinného potenciálu území regionu NPŠ • udržitelný cestovní ruch využívající unikátní přírodní a kulturní potenciál území s ohledem na zachování jeho specifických hodnot • zlepšování kvality života obyvatelstva zajištěním dostupnosti veřejných služeb v oblasti vzdělávání, sociálních a zdravotních služeb, podpora rozvoje kultury a volnočasových aktivit • navázání úzké spolupráce mezi Správou NP Šumava, orgány veřejné správy a dalšími regionálními aktéry, společné sdílení vize a cílů strategie, společný postup při její realizaci
<p>Program rozvoje Plzeňského kraje</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zajistit dostatek kvalifikovaných pracovních sil • zlepšit dostupnost a kvalitu veřejných služeb • zvýšit konkurenceschopnost regionální ekonomiky • zlepšit fungování a vzhled měst a obcí a jejich vztahy

	<ul style="list-style-type: none"> • zajistit funkčnost a rozvoj dopravních systému kraje • zabezpečit příznivé životní prostředí pro obyvatele kraje
Plán dopravní obslužnosti Plzeňského kraje	Dokument velmi podrobně (na úrovni jednotlivých silničních tahů a železničních tratí) určuje priority Plzeňského kraje v oblasti veřejné dopravy a dopravní infrastruktury v oblasti silniční a železniční dopravy.
Koncepce rozvoje cestovního ruchu plzeňského kraje	Dokument představuje relevantní nástroje vhodné pro propagaci regionu Plzeňského kraje v oblastech <ul style="list-style-type: none"> • kultura, vzdělávání, zábava • příroda, sport, zdraví • business & MICE
Aktualizace „Koncepce podpory státní památkové péče na období 2013-2020 pro Plzeňský kraj“	<ul style="list-style-type: none"> • podporovat obnovu kulturních památek • podporovat obnovu objektů, které nejsou kulturními památkami, ale jsou umístěny na území s plošnou památkovou ochranou • podporovat obnovu drobných památek v krajině • podporovat i nadále prezentaci výsledků obnovy kulturního dědictví Plzeňského kraje

4. Stanovení cílů strategie MAS Ekoregion Úhlava

4.1. *Vize strategie MAS Ekoregion Úhlava*

Ekoregion Úhlava je atraktivním místem pro život. Vyrovnává se s demografickými a socioekonomickými problémy, využívá potenciál území pro cestovní ruch při soustavném respektování a ochraně přírodního bohatství, nabízí podmínky pro rozvoj místní ekonomiky s důrazem na ochranu životního prostředí a prohlubuje kulturně historické vazby obyvatel k regionu.

4.2. *Strategické a specifické cíle, opatření*

Realizace strategie komunitně vedeného místního rozvoje pro území MAS Ekoregion Úhlava směřuje k dosažení následujících rovnocenných strategických cílů.

- 1) Zvýšení atraktivity regionu MAS pro trvalé bydlení a návštěvníky regionu
- 2) Udržení a zlepšení stavu přírodního bohatství a životního prostředí
- 3) Zajištění ekonomicky udržitelného rozvoje regionu
- 4) Prohloubení spolupráce na místní, regionální, národní a mezinárodní úrovni

Tyto cíle vyplývají ze závěrů analytické části tohoto dokumentu, ze strukturovaných rozhovorů vedených s místními podnikatelskými subjekty, neziskovými organizacemi, vzdělávacími institucemi, zástupci místních samospráv a dalšími relevantními partnery v území. Strategická část rovněž zohledňuje výstupy z jednání pracovních skupin k jednotlivým výše identifikovaným oblastem rozvoje a dotazníkového šetření s obyvateli jednotlivých obcí. Jednotlivé oblasti rozvoje svým obsahem souvisí s naplňováním více strategických cílů a nelze tedy jednoznačně vymezit či svázat konkrétní oblast s jediným strategickým cílem.

Strategický cíl Zvýšení atraktivity regionu MAS pro trvalé bydlení a návštěvníky regionu	
Specifický cíl	Opatření
Zlepšení dopravní dostupnosti a obslužnosti	Rekonstrukce, opravy a údržba místních komunikací a doprovodné infrastruktury (povrchy, chodníky, parkoviště, stání, příkopy, mosty, propustky, bezpečnostní prvky a další), včetně projektové přípravy a pasportizace
	Výstavba a rekonstrukce komunikací pro pěší a cyklisty propojujících jednotlivá sídla včetně projektové přípravy
	Vytvoření systému veřejné dopravy do turisticky atraktivních lokalit v centrální Šumavě
	Zpracování koncepcí a studií
	Podpora regionální veřejné dopravy
Zlepšení stavu technické infrastruktury	Výstavba a modernizace rozvodných sítí a související infrastruktury (Vodovody, Kanalizace, teplovodní sítě a další) včetně projektové přípravy
Zlepšení stavu veřejných prostranství	Nákup techniky na údržbu veřejných prostranství
	Výstavba a rekonstrukce technického zázemí obcí pro uskladnění techniky na údržbu veřejných prostranství
	Komplexní revitalizace veřejných prostranství v extravilánech a intravilánech obcí včetně projektové přípravy
	Podpora výsadby původních rostlinných druhů na veřejných prostranstvích v intravilánech obcí
	Zavedení informačních systémů
	Zpracování koncepcí a studií
	Podpora zapojování veřejnosti do plánování a realizace úprav veřejných prostranství
Záchrana kulturního dědictví regionu	Obnova a využití drobných sakrálních staveb a prvků v krajině
	Obnova a využití kulturních památek regionu včetně neregistrovaných

	Zpracování koncepcí a studií
Zlepšení občanské vybavenosti a služeb	Výstavba a rekonstrukce zázemí pro volnočasové aktivity, sport a kulturu pro všechny věkové kategorie
	Podpora podnikatelských aktivit v oblasti kultury a sportu
	Podpora rozvoje podnikatelských aktivit v ubytování a gastronomii směřujících ke zkvalitnění služeb
	Podpora rozvoje podnikatelských aktivit ve službách (kadeřník, pedikúra,...)
	Zkvalitnění bytového fondu
Zkvalitnění sociálních služeb	Podpora terénních sociálních služeb
	Podpora denních stacionářů pro seniory – odlehčovací služba, centra denních služeb (bez podmínky registrace sociální služby)
	Podpora pobytových služeb pro seniory
	Podpora terénních služeb pro seniory
	Výstavba a rekonstrukce malometrážních bytů pro seniory
	Podpora chráněného bydlení
	Podpora programů a projektů zaměřených na komunikaci, spolupráci, snášenlivost, řešení konfliktů a šikany, drogovou prevenci, sociální výchovu, sexualitu (pro žáky, pedagogy, rodiče, uživatele sociálních služeb a další cílové skupiny)
Zvýšení úrovně vzdělanosti	Výstavba a rekonstrukce budov školských zařízení a zařízení předškolní výchovy
	Investice do vybavení školských zařízení a zařízení předškolní výchovy (třídy, učebny, školní kuchyně, školní družiny, IT)
	Výstavba a rekonstrukce budov středisek volného času
	Investice do vybavení středisek volného času
	Podpora mimoškolních aktivit pro děti a mládež (včetně neorganizovaných aktivit)
	Zavádění elektronických knihoven (sdílené databáze knih)
	Podpora vzdělávacích programů zaměřených na

	regionální historii
	Zavádění IT do škol – výukové programy pro žáky i pedagogy
	Podpora programů a projektů zaměřených na zapojení rodičů do života školy (výchova je úkolem školy i rodiny)
Zlepšení služeb a nabídky cestovního ruchu	Podpora aktivit směřujících ke zlepšení základní infrastruktury cestovního ruchu v chráněných oblastech (toalety, občerstvení a další)
	Budování, rekonstrukce a údržba cyklostezek a stezek pro pěší včetně projektové přípravy
	Podpora podnikatelských záměrů vytvářejících nabídku vnitřních aktivit pro období nepřízně počasí
	Rozšíření nabídky aktivit v cestovním ruchu mimo přírodní a kulturní bohatství regionu (například zážitková turistika)
	Zázemí pro cykloturistiku (například půjčovny a opravy kol a koloběžek)
	Podpora průvodcovských služeb
	Podpora vytváření balíčků cestovního ruchu (například vycházky s příběhem)
	Zavádění integrovaných informačních a rezervačních elektronických systémů
Zkvalitnění nabídky společenských a kulturních aktivit	Investice do vybavení pro pořádání kulturních a společenských akcí
	Podpora pořádání společenských a kulturních akcí

Strategický cíl Udržení a zlepšení stavu přírodního bohatství a životního prostředí	
Specifický cíl	Opatření
Ochrana životního prostředí	Podpora ekologické a alternativní veřejné dopravy
	Podpora obnovitelných zdrojů energie
	Podpora vzdělávacích programů pro podnikatele v oblasti nakládání s odpady a energetických úspor
	Podpora vzdělávacích programů pro veřejnost v oblasti ochrany životního prostředí (třídění odpadu, topení nevhodnými topivy a podobně)
	Podpora efektivního nakládání s odpady (likvidace, využití)
	Podpora efektivnějšího nakládání s energiemi
	Podpora podnikatelských aktivit v oblasti obnovitelných zdrojů energie a ekologické energetiky
	Podpora alternativních řešení v oblasti čištění odpadních vod (ČOV v místních částech obcí, kořenové čističky, ...)
Šetrné využívání přírodního bohatství a zachování krajiny	Vyhledávání nových zdrojů vody
	Podpora revitalizace vodních toků
	Vzdělávání zemědělců ve směru potravinové produkce (původní místní odrůdy a plodiny)
	Podpora EVVO ve všech oblastech lidské činnosti
	Podpora tvorby analytických podkladů pro pozemkové úpravy ve vazbě na nakládání s vodou
	Podpora tvorby územně energetických koncepcí
	Podpora krajinářského plánování v rámci územních plánů
	Podpora projektů a programů zaměřených na prostupnost krajiny
Podpora obnovy a údržby architektury v krajině	

Strategický cíl Zajištění ekonomicky udržitelného rozvoje regionu	
Specifický cíl	Opatření
Podpora drobného, malého a středního podnikání	Podpora tvorby pracovních míst
	Vytváření a rozšiřování sociálních podniků
	Podpora vzdělávacích programů pro podnikatele (technologie, legislativa, účetnictví a další)
	Podpora integrovaných projektů propojujících různá odvětví
	Dotační servis pro podnikatele (včetně softwarových nástrojů, webových aplikací, ...)
	Pořízení a modernizace technologií a strojního vybavení provozoven
	Podpora diverzifikace podnikatelských činností v cestovním ruchu vedoucí k celoročnímu provozu
	Podpora tradičních řemesel
	Podpora tvorby analytických dokumentů (studie proveditelnosti, business plány a další)
	Pořizování strojového vybavení a technologií na výrobu, zpracování surovin a finální zpracování produktů (například mobilní jatka)
	Podpora nákupu zvířat a rostlin (tradiční odrůdy, plemena i nově vyvinuté kultury a vyšlechtěná plemena)
	Podpora organizace tzv. farmářských trhů
	Podpora výroby a prodeje místních produktů s přidanou hodnotou (skladovací technologie, obalové technologie, internetové obchody, marketing a další)
	Podpora agroturistiky
	Podpora projektů propojujících zemědělství s dalšími obory (wellness, sport, cestovní ruch a další)
Podpora projektů propojujících zemědělství s dalšími obory (wellness, sport, cestovní ruch a další)	
Rozvoj infrastruktury pro podnikání v lesnictví (cesty, strojový park a další)	
Udržitelná propagace regionu	Podpora aktivit zaměřených na mapování, využití a propagaci Králováckých rychet a

	všech dalších atraktivit spojených s fenoménem Královského hvozdu
	Propagace místní produkce
	Podpora regionálního značení (další rozšiřování a propagace Marketingové značky Ekoregionu Úhlava)
	Podpora vzniku místních atraktivit

Strategický cíl Prohloubení spolupráce na místní, regionální, národní a mezinárodní úrovni	
Specifický cíl	Opatření
Posílení spolupráce na místní a regionální úrovni	Podpora spolupráce místních samospráv a zemědělců při údržbě krajiny
	Podpora spolupráce podnikatelů, samospráv a veřejnosti (projekty občanské vybavenosti, cestovního ruchu,...)
	Podpora spolupráce veřejné správy a zemědělských podnikatelů při údržbě komunikací (zejména v zimním období) včetně pořizování techniky
	Podpora participace obyvatel na životě obce
	Podpora spolupráce podniků a škol
	Vytvoření a pravidelná aktualizace zásobníku projektů s cílem dosahovat synergických efektů
	Intenzivní komunikace a spolupráce s partnery MAS Ekoregion Úhlava
	Koordinace rozvojových aktivit v regionu
Posílení spolupráce na národní a mezinárodní úrovni	Přenos zkušeností ze zahraničí – podpora účasti členů a partnerů MAS na konferencích, seminářích, stážích a výměnných pobytech
	Identifikace vhodných témat pro spolupráci a rozšíření sítě partnerů
	Pokračování ve společných aktivitách s přeshraničním sdružením Královský hvozd
	Navázání na předchozí společné aktivity s LAG Cham